

LKB Kronika, Nr. 79

(Tęsinys)

*Eina nuo 1972 metų,
Perskaitys duoklę!
Jei gali, padaugink!*

Pareiškimai ir protestai

TSRS KP Generaliniam Sekretoriui M. Gorbačioviui
Nuorašai: Lietuvos vyskupams
vyskupijų valdytojams

Panevėžio vyskupijos kunigų

Pareiškimas

3. Nevaržyti ruošti vaikus Šv. sakramentams, leisti vaikus ir jaunimą mokyti religijos (kaip tai yra socialistinėse šalyse: Vengrijoje, Lenkijoje ir kt.).

4. Katalikams netrukdyti švęsti privalomas religines šventes.

5. Pripažinti parapijos religinei bendruomenei juridinio asmens teises.

6. Parapijos religinės bendruomenės vadovais (komiteto pirmininkais) turi būti kunigai, o ne pasauliečiai, turintys dvasinę Bažnyčios paskirtį ir kanonai (ligoninės vadovais taip pat negali būti nei sanitarės, nei

vairuotojai).

7. Netrukdyti Bažnyčios vadovybei parinkti tinkamus kandidatus kunigystei, skirti Kunigų seminarijos vadovybei bei dėstytojams, parapijoms – kunigus, vyskupijoms – kandidatus į vyskupus.

8. Netrukdyti procesijai į kapines mirusiųjų pagerbimui Vėlinėse.

Sąžinės laisvės negali būti, jei ateizmas palaikomas valstybiniu mastu visomis priemonėmis, o tikintieji diskriminuojami.

1988 m. gegužės mėn. 23 d. Pasirašė 95 kunigai.

Skubiai skambinkime savo senatoriams

Washingtonas. — Jungtinis Pabaltiečių komitetas (JBABC) — lietuvių, latvių ir estų ryšys su JAV Kongresu, praneša, kad Senatė yra skleidžiamas laiškas, kuriame senatoriai prašo, kad Administracija peržvelgtų dabartinę padėtį Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje ir iškeltų Pabaltijo klausimą į aukštesnę poziciją JAV užsienio politikoje.

Prašome, kad kiekvienas lietuvis paskambintų savo senatoriams ir paprašytų, kad jie pasirašytų šį laišką, kuris bus išsiųstas Administracijai balandžio 17 d.

Paskambinus savo senatoriams ištaigai sakykite:

„Hello, my name is _____, and I am one of your constituents. May I speak to your foreign policy legislative aide? Tam asmeniui pasakykite: „I am calling to draw your attention to a letter, which I would like the senator to sign. The letter is addressed to

President Bush, and asks that, as part of the Administration's review of East-West relations, Secretary of State Baker initiate a review of U.S. policy toward the Baltic States, with the intention of making it one which is both more visible and activist.

A „Dear Colleague“ letter was sent around on March 30th by senator Riegle, which explains the matter in full. Should you need more information, please call Jason in senator Riegle's office at 224-6785.

This letter is very important to me. The deadline for signing it is April 17th. I hope my senator will support it by signing it and letting me know that he has done so.“

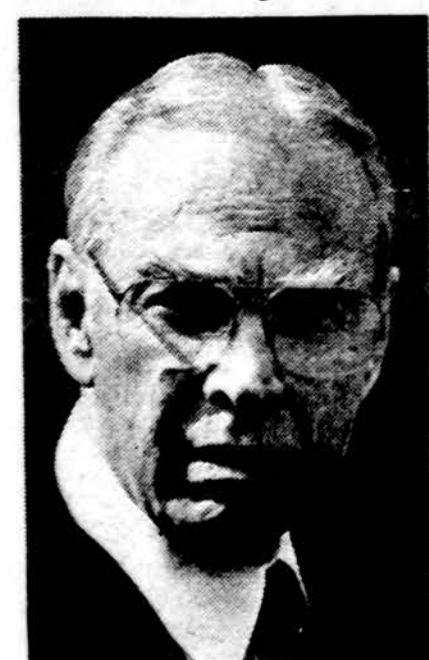
Prašome, kad kiekvienas lietuvis paskambintų savo senatoriams, ir paraginkite savo draugus taip pat padaryti. Šis laiškas gali būti labai naudingas Lietuvos nepriklausomybės atgavimo žygiui!

Etikos problemos Kongrese

Washingtonas. — Atstovų rūmų speakeris Jim Wright ir jo rėmėjai pradėjo akciją, kad Etikos komitetas nepakenktų jo prestižui. Šios strategijos emėsi 260 demokratų kongresmenų, kurie ji išrinko Atstovų rūmų speakeriu. Respublikonas N. Gingrich pradėjo šią jo bylą, apkaltindamas Jim Wright su visa eile etikos prasizangimų, kurie reikalingi Kongreso nariui. Buvo paprašytas Chicago advokatas Richard J. Phelan, kad išdirtų šį klausimą, kuris surištas su finansiniais reikalais.

Etikos komitetas dar turi nuspręsti, ar patvirtinti nutarimą, kad Atstovų rūmų speakeriui būtų keliami formalūs kaltinimai, kurie galėtų privesti prie jo atsistatydinimo iš Atstovų rūmų speakerio pareigų. Advokatas W. Oldaker yra visą šios bylos medžiagą surinkęs į vieną knygą, kurią respublikonai reikalauja paskelbti viešai. Bet advokatas atsisako tai

padaryti, kadangi finansinės speakerio transakcijos galinčios iškelti nereikalingų klausimų.

Atstovų rūmų speakeris Jim Wright

Iš Washingtono pranešama, jog Atstovų rūmų komitetas nutarė, kad Atstovų rūmų speakeris Jim Wright prasižengė su Kongreso etikos taisyklėmis, imdamas dovanas

Saudi Arabijos karalius Fahd, dešinėje, Egipto prezidentas Hosni Mubarak, viduryje, ir princas Faisal, Saudi Užsienio reikalų ministeris, kairėje, meldžiasi Cairo mečeteje pabaigę pasitarimus.

Stiprinama arabų vienybė

Ammanas. — Jordano karalius Husseinis priėmė Egipto prezidentą Hosni Mubaraką ir aptarė naujausią Izraelio pasiūlymą palestiniečių klausimais, įskaitant ir rinkimus okupuotoje teritorijoje.

Prez. Mubarakas pasakė, jog „nesą lengva pasakyti, kad mes su tuo pasiūlymu sutinkame“. Jis sakė, jog arabų pritarimas tam planui priklausys nuo Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos sutikimo jį priimti. PLO iki šiol laikosi nusistatymo, kad rinkimai užimtose teritorijose tegali įvykti tik tada, kai Izraelis iš ten pasitrauks.

Rinkimai — pagrindinė tema

Šis pasitarimas tarp Husseinio ir Mubarako yra dalis visos akcijos, kuri šiuo metu vedama, nes karalius Husseinis gegužės 2 d. atvyksta pasitarimams su prezidentu Bushu. Amerika bando nustatyti savo politiką Vidurinių Rytų klausimais. Prez. Mubarakas ir Izraelio premjeras Shamiras jau buvo Washingtone ir tarėsi tais pačiais klausimais, bet pažangos nedaug tepadarėta. Prez. Mubarakas pasakė, kad jis turėjo painformuoti karalių Husseiną apie savo pasitarimus Washingtone. Jordano ir Egipto pareigūnai sako, jog karalius ir prezidentas plačiai diskutavo Izraelio pasiūlymą praveisti rinkimus Gazos srityje ir Vakarų kranto žemėje, kuriuose

iš Texas nekiliojamo turto partnerio, kad sudarytų palankias sąlygas Kongrese praveisti palankiems įstatymams. Pininginės dovanos būdavo duodamos jam ir jo žmonai. Etikos komiteto balsavimai buvo slapti. Tuo buvo baigtas 10 mėnesių užtrukęs investigacijos procesas. Dabar Jim Wright turės prašą apsiginti save Kongresu narių apklausinėjime. Net ir jo advokatas W. Oldaker pasakė, kad speakeris prasilenkė su taisyklėmis. Jim Wright pareiškė, kad jis esąs nekaltas.

— Washingtono Atstovų rūmų priėmė įstatymą, kad valstybės rinkimų rezultatai būtų paskelbiami, visose valstybėse tuo pačiu metu, kadangi vakaruose laikas yra dviem valandom vėlesnis už rytinių valstijų ir rinkimų duomenų skelbimas turi įtakos dar nebalsavusiems vakarinėse valstijose.

Ryšėja Busho politinė kryptis

Kad pavergtieji neatgautų nepriklausomybės per greitai

Washingtonas. — Politinių žinių analizuotojams bei apžvalgininkams Washingtono yra įdomu sekti, kaip laikosi mūsų vyriausybė Gruzijos demonstracijų atveju. Atrodo, kad Busho administracija yra nepasiruošusi panašioms įvykiams Sovietų Sąjungoje arba atsidūrusi tarp buvusios politikos ir naujų interesų. Amerikos vyriausybės arba tiksliau sakant prezidentai seniai buvo ir yra už Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės ir už didesnės kultūrinės ir politinės laisvės ne rusų tautybės žmonėms — gruzinams, armėnams, ukrainiečiams, totoriams, kazakams ir azerbaidžianiečiams. Prieš Gorbačiovo laikus tokie įvykiai,

kaip tankai Gruzijos sostinės gatvėse ir grubūs malšinimai demonstruojančių, būtų tuoj buvę pasmerkti. Bet šį kartą yra visai priešingai — reaguojama labai susilaikanti.

Kad nepakenktų Maskvai

Baltųjų rūmų spaudos direktorius Marlin Fitzwater žurnalistų buvo klausiamas apie įvykius Gruzijoje. Atsakymas, jis ilgai vilkino atsakymą, ieškodamas nurodymų užrašuose, kol pagaliau tarė: „mes akylai sekame situaciją. Mes apgailestaujame žmonių gyvybes, bet mes neturime daugiau ką pasakyti“. Tačiau reporteriams jis pasitaisė, kad tai gali būti tik jo paties nuomonė.

Vienas administracijos oficialus pareigūnas išsireiškė, jog susilaikymo pagrindas glūdi tame, jog Washingtonas nenori matyti, kad tautybių laisvės siekimas būtų toks greitas ir kad tos jėgos nepakenktų Maskvos vyriausybei. Tai galėtų pakenkti Gorbačiovo vidaus politikai, gerbioninių konfliktų tvarkymui ir nusiginklavimo pasitarimams.

Valstybės departamento oficialus pareigūnas, dalyvaujans sovietų politikos formulavime, išsireiškė, jog tai esą ne vakariečių reikalas raginti sovietų žmones būti moderutesiais, kurie kovoja už savo tautines teises. Bet aišku, norėtų matyti, kad tuo būtų užtikrintas pastovumas demokratijai. Valstybės departamentas nesąs patenkintas, kad Gruzijoje buvo įvesta kariuomenė. Tai esą galį priversti prie decentralizacijos panaikinimo.

Įdomūs žiūrovai

Amerikos susilaikymas, kai Maskva vėl naudoja represijos priemės nutarimą, kad mažiausiai valandinis atlyginimas būtų 4.55 dol. Prez. Bushas pasisakė už 4.25 dol. į valandą. Manoma, kad prezidentas nesutiks pasirašyti šio įstatymo.

— Jungtinės Tautos New Yorke praneša, jog Vakarų valstybės pažadėjo 55 mil. dol. badaujantiems Sudano žmonėms padėti maistu ir vaistais.

— Washingtono Senatą priėmė nutarimą, kad mažiausiai valandinis atlyginimas būtų 4.55 dol. Prez. Bushas pasisakė už 4.25 dol. į valandą. Manoma, kad prezidentas nesutiks pasirašyti šio įstatymo.

— Meksikos vyriausybė nutarė pasiskolinti 3.6 milijonus dolerių iš Tarptautinio pinigų fondo. Amerika šiai paskolai pritarė ir paragino Fondo tarybą, kad ji būtų suteikta. Tuo yra keičiama Amerikos politika Meksikos atžvilgiu, kuriai dabar taikomos lengvatoms.

— Jungtinės Tautos New Yorke praneša, jog Vakarų valstybės pažadėjo 55 mil. dol. badaujantiems Sudano žmonėms padėti maistu ir vaistais.

— Washingtono Senatą priėmė nutarimą, kad mažiausiai valandinis atlyginimas būtų 4.55 dol. Prez. Bushas pasisakė už 4.25 dol. į valandą. Manoma, kad prezidentas nesutiks pasirašyti šio įstatymo.

— Meksikos vyriausybė nutarė pasiskolinti 3.6 milijonus dolerių iš Tarptautinio pinigų fondo. Amerika šiai paskolai pritarė ir paragino Fondo tarybą, kad ji būtų suteikta. Tuo yra keičiama Amerikos politika Meksikos atžvilgiu, kuriai dabar taikomos lengvatoms.

— Jungtinės Tautos New Yorke praneša, jog Vakarų valstybės pažadėjo 55 mil. dol. badaujantiems Sudano žmonėms padėti maistu ir vaistais.

gera valia būtų panaudota sumažinti Sovietų teritorijai ir jos galybei.

Bet kiekia apčiuopamai padėjusi Amerikos parama tautinėms grupėms Sovietų Sąjungoje galėtų Kremliuje sukelti aliarmą. Todėl norima tik būti stebėtojų rolyje. Gorbačiovas visados rasias išeitį. Kas vyksta šiandien Gruzijoje, yra tai, kad diktatūra praranda kontrolę, o Gorbačiovas turis išmokyti, kaip tuos pasikeitimus apvaldyti, sako oficialus administracijos pareigūnas.

Skirtingos pažiūros

Tačiau New York Times pažymi, jog Amerika visados skirtingai laikėsi įvairių tautybių atžvilgiu Sovietų Sąjungoje. Pabaltijo valstybės buvo nepriklausomos valstybės, kaip dienraštis sako, nuo 1920 m. iki 1940 metų, kai buvo įjungtos prie sovietų imperijos. Tačiau tai nėra jėga, kaip Hitlerio-Stalino paktas. Washingtonas niekad nepripažino Latvijos, Lietuvos ir Estijos prijungimo prie Sovietų Sąjungos. Ir Valstybės departamento oficialiuose žemėlapiuose visda tai yra pažymėta.

Dienraštis rašo, jog, kai Amerikos senas konsulas Leningrade vizituoja Pabaltijo valstybes, jis visados atsisako susitikti su premjeriais ar Komunistų partijos vadais tose respublikose. Tačiau taip nėra daroma su Gruzija, Armėnija ir kitomis tautybėmis, kurios yra Rusijos dominuojamos po caro laikų. Dienraštis sako, kad Amerikos politika tose srityse yra palaikyti didesnes laisves pagal 1975 m. Helsinkio susitarimus.

Pasyvi Amerikos politika

Pabaltiečių kilmės amerikiečiai esą nepatenkinti Administracijos laikysena. Lietuvos, Latvijos ir Estijos veliauos kabo Valstybės departamento vestibiulyje šalia kitų tautybių 150, kurių nepriklausomybės Washingtono vyriausybė pripažįsta.

Bet viršų, kur politika apsprendžiama, niekas nepataria imtis iniciatyvos, kad toms veliauvoms būtų artimoje ateityje suteikta tikroji prasmė. Lietuvos Informacijos Centras vedėjas Washingtono Vektoras Nakas New York Times korespondentui pasakė: „Mūsų politika yra labai pasyvi. Kai mes eidavome į Valstybės departamentą ir prašydavome joms padėti Pabaltijo nepriklausomybės veiklai, jie sakydavo, kad ten nėra nieko dėl ko reikėtų padėti. Dabar, kai mes juos klausiamo, ką jie daro, jie atsako, kad nenori statyti į pavojų Gorbačiova“.

KALENDORIUS

Balandžio 14 d.: Valerijonas ir Maksimas, kankiniai. Justinas, Liudvika, Vaisvydė, Tiburcijus, Visvaldas.

Balandžio 15 d.: Petras Gonzalius, Anastazija, Vilnius, Modestas, Vaidotė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:14, leidžiasi 7:29. Temperatūra dieną 60 l., naktį 40 l.

SPORTO APŽVALGA

VALDAS ADAMKUS VILNIAUS U-TO GARBĖS DAKTARAS

„Lietuvos prezidentu jį išrinktų be jokios abejonės, jis taip plačiai žinomas ir populiarus...“ — pasakė neseniai Chicagoje „Žalgirio“ s-gos pirm. ir LTO k-to viceprezidentas Vytautas Nėnius.

Valdas Adamkus yra ŠALFAS s-gos centro valdybos pirm. ir Lietuvos sporto gyvenime gerai žinomas. Juk neseniai, beveik išimtinai jo dėka, čia atvyko „Žalgirio“ sportininkai. Pernai, kai A. Sabonis čia gydėsi, jis buvo nuolatinis tarpininkas tarp Portlando ir Lietuvos, o dabar, Lietuvoje turėjo keletą pasitarimų su Lietuvos Kūno Kultūros ir Sporto bei TOK-to atstovais dėl prasidėjusio bendravimo gairių, ateinančių metų vadovų suvažiavimo ar IV-jų PLS žaidynių, kurios 1991 m. vyks Lietuvoje.

Tačiau neapsiriksime pasakę, kad Lietuvoje V. Adamkus yra plačiau žinomas, kaip ekologas. Jau 20 metų jis artimai dirba su Vilniaus universitetu, yra parašęs nemažą straipsnių, skaitęs paskaitų bei davęs daugybę patarimų. Prieš 10 metų, kai universitetas šventė savo 400 m. jubiliejų, jam buvo nu-

matytas garbės daktaro laipsnis, tačiau saugumas to nepraleido. Už tai šiemet 410 m. u-to šventė buvo ypatinga — ji truko net 3 dienas. Kovo 30 d. vyko mokslinės konferencijos, kovo 31 d. gėlių vainikai buvo padėti u-to kieme prie mirusių profesorių antkapio, o iškilmių Aula buvo pripildyta u-to senato, profesūros ir kviestų svečių. Po trumpos u-to choro ir vargonų programos, u-to rektorius Jonas Kubilius perskaitė aktą ir įteikė garbės daktaro diplomus Valdui Adamkui, Frankfurto u-to viceprez. prof. W. Winkler ir Varšuvos u-to prof. Č. Olech'ui.

Vakare priėmimas pas rektorius J. Kubilių, o kitą dieną iškilmių pabaiga su operos „Norma“ spektakliu. Jei dar pridursime kiek V. Adamkaus pastangų buvo įdėta, kad šiuo metu Lietuvoje spausdinamas rekordinis 325,000 Šapokos Lietuvos Istorijos, nesistebėsime jo populiarumu ir pagerbimu.

Ši V. Adamkaus kelionė buvo užbaigta spaudos konferencija ir 20 min. pasikalbėjimo programa ekologiniais klausimais televizijoje. V.G.

39-SIOS SPORTO ŽAIDYNĖS TORONTE

XXXIX-sias Š. A. Lietuvių Sporto žaidynes vykdė Toronto lietuvių sporto klubai per specialią organizacinę komitetą.

Šios žaidynės vyks solidarumo ženklu su Lietuvos Tautiniu Olimpiu komitetu ir visais Lietuvos sportininkais, kadangi š. m. gegužės 13 d. yra paskelbta Olimpinė diena Lietuvoje ir visame Pabaltijyje.

Pagal preliminarines registracijos duomenis 39-se žaidynėse bus vykdomos šios sporto šakos: krepšinis, tinklinis, ledo ritulys, kėglių žaidimas (Bowling), raketbolas (Racquetball) ir skvašas (Squash). Skvašas vykdomas žaidynėse pirmą kartą, kaip eksperimentinė šaka. Anksčiau planuotos šachmatų, plaukimo ir stalo teniso pirmenybės nebus vykdomos dėl nepakankamo susidomėjimo bei nepalankių aplinkybių.

Krepšinis vyks šiose klasėse: Vyrų A, vyrų B, jaunių A (1970 m. gimimo ir jaunesnių), jaunių B (1972 m. gim. ir jaunesnių) ir jaunių D (1976 m. gim. ir jaunesnių). Krepšinio varžybos vyks įvairiose salėse. Dalį rungtynių bus stengiamasi praveisti jau penktadienio vakare. Krepšinio varžybų vadovas — Rimas Miečius, tel. (416)234-0878.

Tinklinis vyks vyrų, moterų ir mergaitių B (1972 m. gim. ir jaunesnių) klasėse. Varžybų vadovas — Mindaugas Leknickas, tel. (416)844-7000. Vyks šeštadienį ir sekmadienį.

Leido ritulys bus pravedamas tik vienoje vyrų klasėje. Vyks tik šeštadienį, gegužės 6 d., nuo 10:00 v.r. iki 6:00 v.v., Erin Mills Twin Arena, ant Unity Drive, tarp Erin Mill Pkwy. ir Hwy 403, Mississauga, Ont. Leido ritulio vadovas, Rimas Kuliavas, tel. (416)766-2996.

Galutinė dalyvių registracija — krepšiniui, tinkliniui,

ir ledo rituliui privalo būti atlikta iki balandžio 22 d. imtinai, pas org. komiteto pirmininką Rimvydą Sondą, 158 Howard Park Ave., Toronto, Ont. M6R 1V6, Kanada. Tel. (416)769-0671.

Po galutinės krepšinio, tinklinio ir ledo ritulio dalyvių registracijos, žaidynių vykdytojais praneš tvarkaraščius ir kitas informacijas.

Kėglių žaidimo pirmenybės bus komandinės ir individualinės. Komanda sudaro 4 mišrios lyties žaidėjai, -os. Dalyvių skaičius ir amžius neapribotas.

Kėglių žaidimo varžybos vyks gegužės 6 d., Plantation Bowlerama, 5429 Dundas St., West Toronto, Ont. Tel. (416) 239-3536.

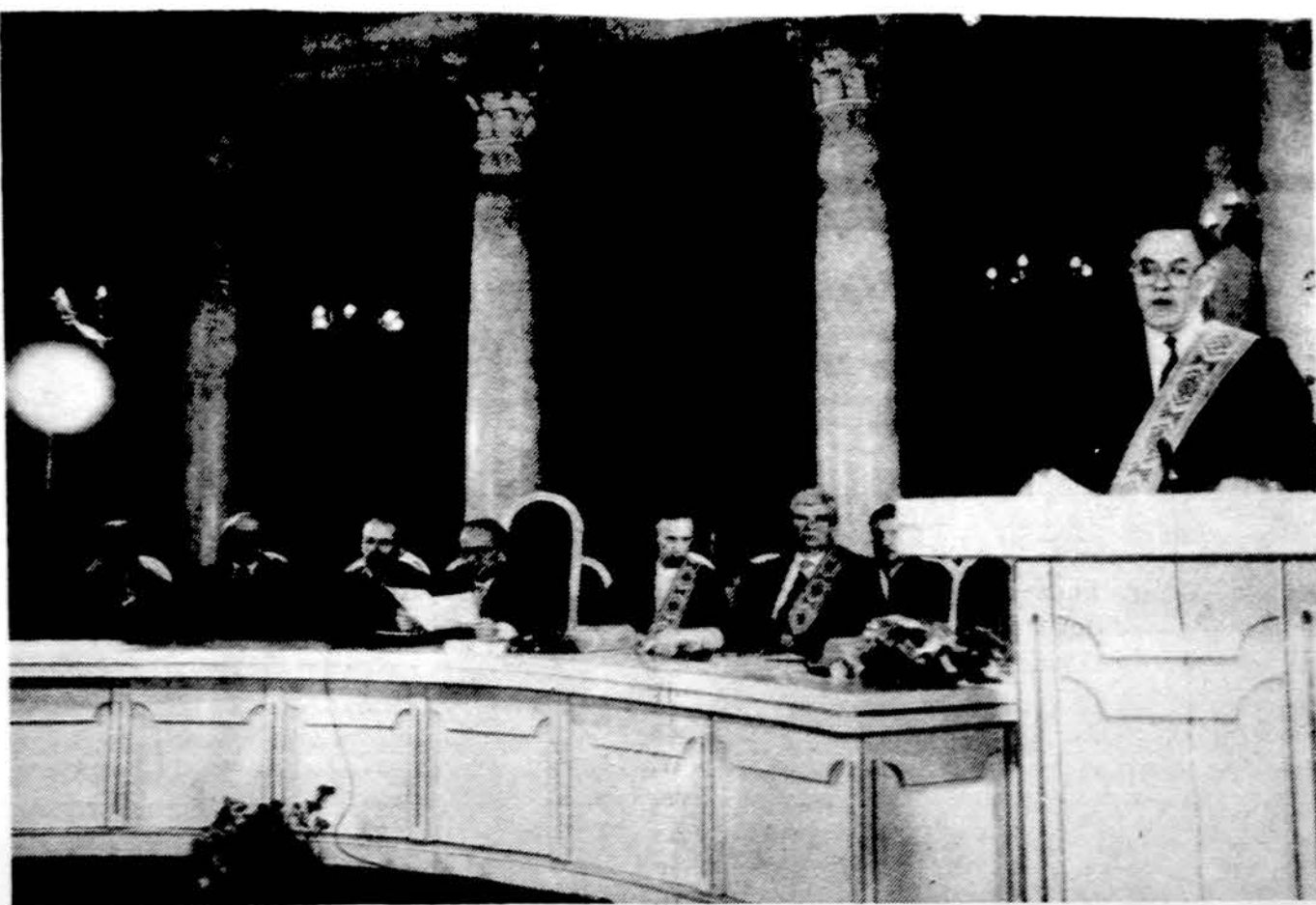
Kėglių žaidimo dalyvių registracija — atliekama iki balandžio 29 d. imtinai, pas kėglių žaidimo varžybų vadovą Audrą Danaitytę, 425 Mill Rd. #10, Etobicoke, Ont. M9C 1Z2, Kanada. Tel. (416)626-8894, namų, (416)252-4659 darbo.

Raketbolo ir skvašo varžybos vyks Racquet & Fitness Academy, 401-405 West Mall, Etobicoke, Ont. Tvarkaraštis: penktadienį, gegužės 5 d. nuo 7:00 v.v. iki 10:00 v.v. ir šeštadienį, gegužės 6 d., nuo 9:00 v.v. iki 6:00 v.v. Penktadienio varžybos pritaikytos Toronto ir artimų aplinkų žaidėjams.

Raketbolo programoje — individualinės vienetų rungtys — vyrų (neriboto amžiaus), vyrų senjorų (45 m. ir vyresnių) ir moterų (neriboto amžiaus) klasėse.

Skvašo individualinės varžybos bus vykdomos tik vienoje grupėje, be lyties ir amžiaus skirtumo.

Raketbolo ir skvašo dalyvių registracija atliekama iki balandžio 29 d. imtinai,

Garbės daktaro laipsniu apdovanotas inž. Valdas Adamkus, ŠALFAS s-gos pirm. Vilniaus universitete taria padėkos žodį. Keturias iš kairės — universiteto rektorius Jonas Kubilius. Dešinėje, juostomis papuošti, prof. W. Winkler ir prof. Č. Olech.

Nuotr. Vytauto Ylevičiaus

BURIUOTOJŲ NUO BALTIJOS KRANTŲ BELAUKIANT

Su Lietuvos buriuotojais, ši pavasarį besiryžtančiais trimis jachtomis atlikti transatlantinę kelionę Klaipėda — New Yorkas ir atgal, palaikoma komunikacija laiškais ir telefonu. Paskutiniame telefoniniame pasikalbėjime su šios kelionės vadovu, Kauno dirbtinio pluošto įmonės jachtos „Audra“ kapitonu Ignu Miniutu, balandžio 12 d. patirta, kad visi pasiruošimai kelionei vyksta sėkmingai ir pagal planą. Rėmėjų JAV-ese parūpinti satelitiniai radijo siųstuvai jau baigiami įmontuoti ir pirmas ryšys jais su New Yorko radijo mėgėju Saulium Janušu bus mėginamas sekmadienį, balandžio 16 d. Tikimasi, kad ryšys bus geras. Kelionės metu satelitinis radijo kontaktas bus laikomas ir su Chicago.

Jachta „Lietuva“ iš Klaipėdos yra išvykusi į Lenkiją, kur jai buvo gaminamos naujos burės.

Jachtoms iš JAV grįžtant į Lietuvą — Klaipėdą yra užsiregistravę septyni lietuviai buriuotojai iš JAV-ių.

Radijo siųstuvams ir kitoms reikalingoms priemonėms (su šia kelione susijusioms), buvo prašoma pritarinčių tautiečių aukų. Anksčiau jau buvome paskelbę dalį aukojusių. Džiugu pranešti, kad vėlesniu laiku gauta parama iš:

Clevelando Martyno Jankaus Budžių igulos — \$1,875. Įgulai vadovauja js Džinaras Kižys. Vajų pravedė jvs V. Petukauskas. \$1,000 aukojo Chicago jūrų skautijos fondas, per js A. Butkevičių. Po \$200 aukojo dr. S. Oželis iš Blumfieldo, B. Ja-

pas šių varžybų vadovą Vidą Lukošį, 67 Tilden Cres., Weston, Ont. M9P 1V8, Kanada. Tel. (416)245-2993

Bendros pastabos

Visi žaidynių dalyviai, tiek klubai, tiek individualai, privalo būti atlikę 1989 m. metinę ŠALFAS-gos narių registraciją savo sporto apygardose, ar, eventualiai, ŠALFAS-gos centro valdyboje.

Visų šių žaidynių sporto šakų smulkios informacijos yra praneštos visiems ŠALFAS-gos vienetams ir kai kuriems individualinio pobūdžio šakų sportininkams, jei turėjome adresus. Informacijų reikalaujame kreiptis ir tel. kurį sporto klubą, ar tiesiogiai į žaidynių org. k-to pirmininką Rimvydą Sondą, bei atitinkamos sporto šakos varžybų vadovą.

Varžybinio k-to pirmininkas yra Audrius Šileika, tel. (416)767-6520.

ŠALFAS-gos centro valdyba

sinskas, E.S.I. Insurance prezidentas ir sesė I. Liškevičiūtė, kuri taip pat atliko ir visą spaudos darbą. \$125 gauta iš jūrų skautininkų Zuzanos Juškevičienės ir Violetos Paulienės Kaziuko mugėje suruoštos specialios loterijos. Po \$100 aukojo — js. A. Levanas, Kestutis Puskunigis, dr. K. A. Jucas, Henri Misliauskas, jvs Br. Juodelis, Rimas Rudys, A. Montville-Bassett, dr. Algis Paulius, S.J. Neniškis, jūrų skautininkai dr. A. ir J. Aglinskai, dr. Audrius Aglinskis ir šeima, Francis Šlutienė, F. ir T. Šlutų prekyba „Patria“, \$75 aukojo A. E. Paulikas, kuris parodė daug nuosirdumo padėdamas nupirkti visą komunikacijos aparatūrą ir pats (šalia minėtos aukos) sumokėjo 147 dol. už pagreitintą persiuntimą. Po \$50 aukojo — J. V. Stankai, A. Lauraitis, jvs S. Makarevičius, jvs B. Gurėnas, K. Kreivėnas, dr. J. Prunskis, I.A. Rimavičiai, B. Siliūnai, kurie taip pat linki „Gero vėjo!“ lietuviams buriuotojams šiapus ir anapus Atlanto. \$40 aukojo R. Paškus. Po \$25 — G. V. Reklaitis, vs A. Pauzulis, js G. Kaunas, s. dr. Povilaitis, vs S. Miknaitis, V. Trimakas, R. D. Giedraitis, Julius ir Pranė Pakalkai. \$20 aukojo K. F. Černius. I „Kasos“ kredito unijos Chicagoje šiam reikalui atidaryta sąskaita buvo inėsti keturi čekiai \$15, \$20, \$100 ir \$140 sumoje. Aukotojų pavadė nežinomos. Aukojusius prašoma atsiliepti, kad būtų galima padėkoti ir išrašyti gavimo kvitus.

Mūsų „pinginis buriavimas“ jau beveik pusiaukelėje. Teks dar gerokai padirbėti, kad iki birželio mėn. surinkti reikalingą sumą. Tikime, kad vėjas nenurims ir mūsų vėjais laivas laimingai pasieks uostą. Laukiame atsiliepiant brolių iš Kanados; esame dėkingi W. S. Kuzmai už vėjais pravedimą, o broliui Stundžiai už entuziazmą ir pagalbą. Laukiame buriuotojų iš Vakarų — Californijos ir Pietų — Floridos. Broliai jūreiviai rytuose entuziastingai įsijungę į darbą. Sveikiname jūrų šaulius Chicagoje, ŠALFAS S-gą ir jūrų skautiją už pagalbą ir darbą. Ačiū Clevelando jūrų budžiams už sėkmingą vaju. Ačiū visiems!

Tikime, kad j mūsų kvietimą atsiliepsite ir jūs. Čekiai rašomi: Lithuanian Scouts Assoc. — Grandis — Lietuva. Čekiai siunčiami į Account #2576, KASA Lithuanian Credit Union, 2615 West 71st St., Chicago, IL 60629.

Informacijai kreiptis: L. Kupcikevičius, 6935 S. Maplewood, Chicago, IL 60629. Tel. (312)434-9766. ar

(312)476-3875, arba A. Levanas, 6134 S. Sacramento, Chicago, IL 60629. Tel. (312)436-3095.

Jūrų Skautija ir ŠALFAS s-ga

Futbolas Chicagoje PIRMENYBĖS PRASIDEDA

Prieš pradant futbolo pirmenybių rungtynes aikštėje, „Lituanica-Liths“ vyrų komanda praėjusių sekmadienį, balandžio 9 d., žaidė bandamąsias — pirmenybėms pasiruošimo rungtynes prieš lenkų major diviziono komandą „Royal Wawel“. Diena pasitaikė šalta ir vėjuota. Rungtynės buvo gyvos ir permainingos. Jas laimėjo mūsų komanda rezultatu 2:1. Įvarčius įkrito J. Magda.

Pora jaunų žaidėjų — Tadas Glavinskas ir Didžbalis turėjo progos pasirodyti aikštėje. Netenka abejoti, kad jie yra laukiami komandoje. Laukiama ir daugiau naujų veidų. Geriausia pradėti nuo treniručių. Jos vyksta antradienio ir ketvirtadienio vakarais. Pradžią 6 val. Treneris Don ir vadovas G. Bielskus laukia papildymų.

Metro lygos pirmos diviziono pirmenybėse šmet rungtyniaus 13 komandų. Iš jų 5-6 rimtai pretenduoja į diviziono čempionus ir tuo pačiu į major divizioną. Likusios komandos — taškų ir įvartijų pirmaujančioms komandoms parūpintojai. Kurioje kategorijoje bus „Liths“? — turėsime progos pamatyti ir įsitikinti.

Kad „Liths“ komanda praėjusiais metais nepakilo į major divizioną — gaila. Visi ženkliai rodo, kad ji buvo pajėgi tai pasiekti. Tad kodėl pasilikti pirmoje divizionoje? Aiškinimas šiandien nieko nebepepės. Priežastis gerai žino ir supranta patys žaidėjai ir, reikia tikėtis, kad jie pasidarys ir reikiamas išvadas. Pirmoje divizionoje rungtyniauti savotiškai nuobodu. Gal šmet komandų sąstatai radikaliai pasikeitė? O gal ir vadovai? Jie labai svarbus veiksnys komandų egzistencijoje.

Visiems kantrybės ir ištvermės. J.J.

SAVAITGALIO RUNGTYNĖS

šį sekmadienį, balandžio 16 d., „Lituanica-Liths“ komanda žais pirmąsias pirmenybių rungtynes prieš vokiečių „Fortuną“. Rungtynės bus Marquette Parko aikštėje. Pradžią 3 val. po pietų.

Šeštadienį, balandžio 15 d., „Liths“ veteranai žais prieš vokiečių „Real F.C.“, 5 val. vakare, taip pat Marquette Parko aikštėje.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytuvo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sest. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudojto straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamas gavus prašymą.

MIRUSI BROLI PRISIMENANT

Nelė Mockūnienė, su 25 dol. auka Lietuvos buriuotojus transatlantinei kelionei paremti rašo: „Siunčiu kuklią paramą Lietuvos buriuotojams savo mirusio brolio a.a. jvs Vlodo Šarūno atminimui. Jis buvo baigęs Buriavimo mokyk-

lą Lietuvoje ir buvo daugelio jachtų kelionių su jūrų skautais dalyvis ir vadovas. Gero vėjo!“ Sesei Mockūnieniui nuosirdus ačiū!

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Tel. 925-8288
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 352-4487

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ tigoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-8581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplėtusiu vėnu
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. VILJA R. KERELYTE
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 61st Street
Kabineto tel. 385-7160;
Rezid. 385-4611

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKIA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. R. ...
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinus ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinete perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATŲ CHIRURGIJA
2856 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5646

EDMUNDAS VIDANAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7788

Katalikiškasis momentas amerikiniame „EKSPERIMENTE“

Lituronų pastorius Richard John Neuhaus užpėrnai išėjęs savo knygoje rašė, kad JAV-ių kultūriniam gyvenime yra atėjęs vadinamasis katalikiškasis momentas, t.y., „momentas, kuriame JAV-ių Romos katalikų Bažnyčia turi prisiminti savo teisėtą rolę kultūrą formuojančiame darbe, t.y., formuojant religinėms sąvokoms informuotą filosofiją amerikietiškam reguliuotos laisvės („ordered liberty“) eksperimentui“. Pereitą savaitę čia rašė apie Robert Novak aiškinimą apie originalų, amerikietišką laisvės supratimą, kaip reguliuojamą visuotinos dorovės pagarbos ir praktikos.

Pasirodė aišku, jog jei piliečiai yra moraliai silpni, apatiški demokratinį pilietinių derybų praktikoje, net ir pati demokratija gali lengvai pavirsti diktatūra. Lietuviai ta tema turi gerą motą: „Tas nevertas laisvės, kas negina jos“. O šiame krašte ji ginama ne tiek ginklais, kiek drąsiai jos praktikavimu, skatinant ir visus kitus ją praktikuoti.

Panašias pažiūras turi politinės etikos filosofas katalikas George Weigel, davęs interviu *National Catholic Register* laikraštyje. Tik jis mažiau suromantiška demokratija negu Novak. Kur Novak rašė, kad demokratinė politika yra sąveika tarp asmeniško intereso ir įvairiai dalinamos ar grobiamos galios, Weigel pridėda, jog į politiką įeina ir specifinės bendruomenės savės supratimas, kaip jis pasirodo pasakojimuose, kuriais toji bendruomenė save nurodo („stories by which a people identifies itself“), jų tautos istorijoje, kurios išskirti motyvai nurodo ir kaip tauta nori save suprasti. G. Weigel sako, jog Katalikų Bažnyčia JAV-ėse dabar turi galimybę vaidinti tokią kultūrą formuojančią rolę, bet jei ji to nori, ji turi giliau ir stipriau dalyvauti „amerikinio eksperimento“ viešajame dialoge, o ne tik pasisakyti už ar prieš vienokį ar kitokį konkrečių problemų sprendimą.

Anot Weigel, būtina, kad Katalikų Bažnyčios balsas būtų girdimas JAV-ėse vykstančiose etikos diskusijose tiek politinėje plotmėje (pvz., kaip siekti pasaulinės taikos), tiek medicinos etikoje JAV teismuose (k.t. genetiniai eksperimentavimai, kad nutraukti išimtinės priemonės, ir t.t.), socialinėje etikoje (moralinis auklėjimas viešosiose mokyklose, abortai, civilinės teisės ir t.t.), etika viešo susisijimo tinkluose (žurnalistikoje, pramoginėse programose), darbovietėje ir begalėje įvairių kitų sričių. Bet tai neturi būti savomis dogmatinėmis pozicijomis, kurios pluralistinę bendruomenę tik suskirsto į grupes, neturincias bendro pagrindo diskusijoms. Tokioje pozicijoje, anot Weigel, yra atsiradusios protestantų grupės, prie tokių etinių klausimų eidamos iš savitų dogmatinių pozicijų.

Katalikai, tačiau turi iš senovės graikų adaptuotą ir per šimtų metų išvystytą prigimto įstatymo filosofinę tradiciją („natural law philosophical traditions“, *lex naturalis*), kuri kaip tik dėl to, kad nėra dogmatinė, gali ypač naudingai pasitarnauti, igalindama religinio elemento įvedimą į dialogą, priėmimą įvairioms konfesijoms. O tai ypač svarbu, kadangi, pamąstus, kaip kiekviena religinė konfesija suabsoliutina savo pozicijas, pluralistinėje bendruomenėje religinės pažiūros tapo supratintomis ir tuo būdu išjungtos iš bendrojo etinio dialogo, jį paliekant sekuliaristams, agnostikams, ateistams.

Gi iš tikrųjų, jei katalikai su-

gebėtų rasti bendrą kalbą moralės ir viešosios etikos klausimuose su evangelinėmis protestantų konfesijomis, šis jungtinis balsas atstovautų didžiajai daugumai JAV-ių gyventojų ir jie galėtų paveikti ir šio krašto politinį, moralinį, teisinį ir socialinį atspalvį. Toks bendro religinio-filosofinio pokalbio įrankis yra minėtosios „prigimto įstatymo“ teorijos. Jų visų bendroji prielaida yra ta, kad Dievas savo įstatymus duoda ir per gamtos dėsnius, įdiegtus kiekviename žmoguje ir tvarynyje, ne vien tik per Bažnyčią ar Šventraštį, ir todėl jie yra ir kiekvienam žmogui asmeniškai prieinami, nežiūrint religijos.

Weigel sako, kad JAV vyskupai ir patys jaučia savo tokią atsakomybę dalyvauti šiame viešame dialoge Amerikoje. Tačiau, jis sako, jiems nesiseka dėl to, kad prieš 15 metų buvo nuspręsta, jog vienintelis būdas, kaip jie gali šiame dialoge dalyvauti, tai pristatant smulkmeniškus konkrečių sprendimų pavyzdžius. Weigel supratinu, tuo sprendimu jie klydo todėl, nes dabar vyskupai nebematomi kaip išmintingesni, gilesni diskusijų skatintojai/puoletojai, o tik kaip vienos argumento pusės palaikytojai tarp daugelio kitų. Tai, anot Weigel, įvyko, pvz. JAV vyskupų laiške apie branduolinių ginklų vartojimą „The Challenge of Peace“.

Tame laiške, nors buvo apstu įvairių gynybinių sistemų moralinių vertinimų, Weigel pasigedo gero išdėstymo, kaip katalikiškoji-krikščioniškoji tradicija supranta taiką. Vyskupai neišaiškino katalikams savitą taikos sampratą, kaip teisingumu pagrįstą politinę bendruomenę. Weigel sako, kad tai būtų buvęs esminiai svarbus įnašas į JAV-ėse einantį dialogą, kaip geriausiai skatinti taiką pasaulyje. Ir tą progą vyskupai praleido.

JAV vyskupai turi ir labai svarbią rolę, parodydami, kaip Amerikos Revoliucija, kurios išdavomis šio krašto teisėtvara yra pagrįsta, esminiai skiriasi nuo prancūzų revoliucijos. Weigel mato didelį „supratimo plyšį“ tarp Romos ir JAV vyskupų. Šventasis sostas nesupranta skirtumo tarp tų revoliucijų ir tai, rašo Weigel, yra dėl to, kad savo ganytojiškuose laiškuose JAV vyskupai jų neišaiškino ir JAV tikintiesiems. O skirtumas yra diena ir naktis. Amerikos Revoliucija buvo visų Vakarietiško civilizoto pasaulio tradicijų tęsinys, anot Weigel, o prancūzų buvo visos tos sistemos paneigimas, pašalinimas.

Tad, kai kard. Ratzingeris išsireiškia, jog kai kurių JAV-ių moralės teologų pažiūros plaukia iš suburžuazinto krikščionybės supratimo, jis parodo, jog jis šį amerikietišką fenomeną klaidingai sutapatina su europietiško sekuliarizmo apraška. Weigel teigia, jog visos Amerikos negalima suprasti per europietiško sekuliarizmo prizmę. JAV-ės nėra Kopenhaga, padidinta 10,000 kartų; visas Amerikos gyvenimas, ypač tikinčiųjų amerikiečių tarpe, tiek katalikų, tiek protestantų, nėra toks, koks vaizduojamas „Dallas“ TV programoje, kaip kard. Gagnon yra išsireiškęs.

JAV vyskupai turi didelį darbą prieš akis ne tik Romai, bet ir Amerikos tikintiesiems parodyti, kaip tas, kas yra geriausia Amerikos demokratijos idealuose iš tikrųjų ir išplaukia iš to „prigimto įstatymo“, kuri Dievas įdiegė į kiekvieno žmogaus širdį ir kurio jis kiekvieną, nuoširdžiai jo ieškantį žmogų traukia į save. a.j.z.

KOVINGI TĖVYNĖS VAIKAI

Švenčių šventimas padarė žmones turtingesniais

Beveik prieš penkiasdešimt metų iš rytų atslinkęs bausis sliabinas su didžiu įniršiu pradėjo draskyti Lietuvos per trumpą laiką iš kultūrinių, mokslinių, humanitarinių, tautinio sąmoningumo šepelių susuktą lizdelį. Lyg pasakų drakonui vis plačiau atveriant nasrus ir vis su didesniu apetitu ryjant nekaltas aukas, kuone kiekvienas pasijuto sekiuojamas mirties šešėlio. Krašte nutilo juokas, daina, išnyko entuziazmas kūrybiniam darbiui. Susidarė nuotaika į dainos lakstingalos, kurią klausiant, kodėl ji nebegieda anksty rytą, gautas atsakymas: kur aš Gulbėsiu anksty ryteli, piemens išdraskė mano lizdelį, vanagas išgaudė mažus vaikelius. Dainos vanagas lakstingalos vaikus tuojau surijo, o smakas iki prarijimo turėjo didelį geismą mūsų tautos vaikus kankinti. Ir iš savųjų tarpo atsirado tokių, kurie prisidėjo prie šio šėtoniško darbo.

1953 m. giltinei kirtus mirtiną smūgį, iš jo liekanų pradėjo augti naujos pabaisos, ne ką geresnės už savo pirmtakūną.

BRONIUS VAŠKAITIS

Tik tai į sliubinų sostą įkopus šių dienų palikuoniui, padėtis pradėjo kiek skaidrėti: imta atskleisti ilgai slėptas kaltes, reikšti pagarbą jų aukoms, tiesai, žmogaus kilnumui. Engiamiesiems tai buvo tarsi po baisaus sapno malonus atsibudimas. Pradėjo, kad ir nedrasiai, Vinco Kudirkos „Varpo“ dūžiams šaukti kelkite, kelkite, šimtąkūstintinės minios užpildė miesto aikštes ir su ašaromis akyse klausėsi pirmųjų tiesos žodžių. Susibėgusių taurių patriotų tarpe buvo ir tautos kvislingų, judų ir kainų, legendariųjų konradų valenrodų, viešai neva nuolankiai tarnavusių priešui, o slapta, nuoširdžiai talkinusių saviesiems. Į minios džiaugsmą greičiausia jungėsi ir tūkstančių kankinių dvasios. Vietoje keliamų keršto kumščių, spontaniškai susilietė rankos ir sudarė milžinišką grandinę, savyje slepiančią nuostabiai didelę politinę jėgą. Po Lietuvos

sparnu buvo priimti ir visi jos atskaldūnai bei palaidūnai.

Susidariusi dideliame tautiniam potencialui, buvo nesunku išieiti su tautiniais, religiniais, kultūriniais reikalavimais. Per palyginus trumpą laiką buvo pasiekti dideli laimėjimai, kai kiemo laikomi net šio modernaus amžiaus stebuklais.

Kaip žinia, pradžioje visos pastangos buvo koncentruojamos į tautinį atgimimą. Tačiau greitai pajusta, kad labai svarbūs yra ir moraliniai bei doroviniai reikalai – dvasinis atsinaujinimas. Žinant, kad tuo nuolatos rūpinasi dvasiškija, išskirtinas dėmesys tiek tikinčiųjų, tiek ateistų buvo atkreiptas į aukštuosius Lietuvos Bažnyčios hierarchus. Užsimota per spaudą ir asmeniniais pokalbiais su dvasiškiais galimai labiau sustiprinti Bažnyčios autoritetą.

Pirmuoju pasirinktas kard. Vincentas Sladkevičius, mūsų tautai Dievo duota didžioji dovana. Pas jį praėjusių metų lapkričio 5 d. vyko, kaip senais laikais nusikalte didžiūnai pas popiežių, aukštieji valdžios bei komunistų partijos pareigūnai atsiprašyti už jų idėjos draugų ankščiau Bažnyčiai padarytas skriaudas. Tai buvo A. Brazauskas, V. Astrauskas, V. Sakalauskas, L. Šepetys. Kardinolas svečiams padėjo už Šv. Kazimiero bažnyčios ir Vilniaus arkikatedros gražinimą. Pozityviai įvertino jų sprendimą Visu Šventųjų dieną ir Vėlinių išvakarės paskelbti nedarbo dienomis. Kardinolui prašant, pažadėta per televiziją transliuoti iškilmingas Kalėdų ir Vėlykų pamaldas. Atvykusieji kardinolui pasiūlė keltis į Vilnių ir apsigyventi buvusiuose vyskupijos rūmuose.

Po to jo vargingos būstinės Kasiadoryse duris pradėjo varstyti korespondentai, noredami su juo pasikalbėti. Bene paskutinis iš jų interviu su kardinolu Kalėdų švenčių išvakarėse turėjo Juozas Kuckailis, „Gimtojo krašto“ reporteris.

Pirmas kardinolo pageidavimas buvo, kad šis laikraštis neapsiribotų tik pakalbėjimo aprašymu, bet ir plačiau su skaitytojais dalintųsi kalėdinėmis mintimis. „Norime, kad kalėdinės mintys, kurios praeityje turėjo labai didelę reikšmę, tą pačią reikšmę turėtų ir dabar. Ir kuo daugiau bus mūsų tautoje Kalėdų min-

Solistė Irena Milkevičiūtė, kuri dainuoja „Trubadūro“ operoje, šiandien švenčia savo gimtadienį. Ja džiaugiasi ir ją sveikina Lietuvos Opera laukdama jos pasirodymo.

timis gyvenama, tuo tos dvasinės vertybės mūsų tautai dar labiau bus priimtinesnės ir mielesnės... Pagrindinis dalykas – mūsų tautos dorinis ir dvasinis atsinaujinimas. Jis jungiasi ir turi jungtis su tautiniu atsinaujinimu. Situose dalykuose mes jau visi randame bendrą kalbą, aiškino kardinolas.

Jo pask: tinta, redakcija prieš pat Kalėdas išspausdino dar du straipsnius. Juose ankstesnių metų kalėdiniai prisiminimai jungiami su dabartiniais. Saulius Šaltenis rašo: „Kokį šunišką gyvenimą turėjo nugalėventi vargšas provincijos šnipelis, slankiojantis Kūčių vakarą pagal stropiai uždangstytytų mokytojų langus ir surašinėjantis, kas tokie yra pasidavę reakcingiems prakartėlės Kūdikėlio kerams ir stebuklų laukimo, lygiai kaip ir baltiems kaip angelai su maskuojančiais chalatais tų laikų kovotojams už šviesų rytojų, šventų Kalėdų naktį“ („G.K.“, Nr. 51).

Kitame straipsnyje Juozas Markevičius aprašo Kūčias, suruoštas Druskininkuose. Į jas buvo pakviesti ne tik vietiniai gyventojai, bet ir kurorte poilsiaujantys svetimtaučiai. Susirinkusieji buvo vaišinami tradiciniais kūčių valgiais ir supažindinami su to švento vakaro papročiais. Ruskeliai tarp savęs šnibždėjo: „Vidiš, oni prazdnajat, o my...“ (Matai, jis šventia, o mes...)

Kun. Sigitas Tamkevičius, buvęs sąžinės kalnys, priminė, kad jų lagerinės Kūčios būdavo labai kuklios: virtos bulvės su

lupynomis, žuvis, burokėlių salotos. Straipsnyje pridėdama, kad pirmą kartą vaikai turėjo 2 savičių Kalėdų atostogas ir kad kai kurie iš jų pirmą kartą ragavo Kūčių valgius.

Praėjusių Vėlykų rytą, pirmą kartą didžiulei miniai susirinkus į senąją Vilniaus katedrą, dėl kurios gražinimo kietai kovota net ketvirtį šimtmečio, pasveikinti prisikėlusį Kristų, kard. Sladkevičius tarė: „Netekome tautos gyvenime reikalingiausių dvasinių vertybių, jautėmės ne kartą lyg nebyliai, be tiesos žodžio, bevaliai, surištomis rankomis kažkur vedami ar varomi. Mūsų tautos gyvenimas atrodė praradęs savo prasmę ir džiaugsmą. Pradėjome nepasitikėti ne tik vieni kitais, bet ir bendrai visa gyvenimo tikrove. Praėjusieji ir šie metai mūsų tautos gyvenime prasmingų ir džiugių pasikeitimų metai. Mes vėl pamatėme vien kituose ne klatingus priešus, o bendro tautos vargo bei likimo brolius ir seseris. Panorome savarankiškai, kūrybingai darbuotis tautos šviesesnės ateities labui“.

Dar pridėjus atgautus tautinius simbolius (himną, vėliavą, vytį, Gedimino stulpus), savo kalbai iškovotą valstybinį statusą, didingus Vasario 16, Vinco Kudirkos, Kristijono Donelaičio, nepriklausomos Lietuvos kariuomenės įkūrimo minėjimus, tėvynėje pasidaro nuostabiai gražus laimėjimų vainikas, be galo džiuginantis kiekvieną lietuvį, o ypač tą, kurio sieloje ir kūne yra likę dideli kančios randai. Už viską tai didi pagarba ir padėka tenka drąsiems, kovingiems pavergtos tėvynės žmonėms.

Du solistai Memories of Lithuania – vyčių Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Martiniuke pokylių salėje. Iš kairės: sol. Audrone Gaiziūnienė ir sol. Algirdas Brazis. Nuotr. J. Tamaliūcio

UŽ GELEŽINĖS UŽDANGOS

RIMVYDAS SIDRYS

7 Vaikščiojau kurį laiką per vis daugiau aptemstančias Gdanskos gatves, norėjas susipažinti su vakaro miestu, žinojau, kad rytoj, dienos šviesoj jis kitaip atrodys. Miestas priminė ankstyvo pokario laikus. Žmonių nedaug, krautuvijų langai vos vos apšviesti, jos daugiausia tuščios, tik prie venos ilga eilė. Vienoj aikštėj viliojančiai spindėjo spalvoti bažnyčios vitražai. Įėjau ir vidų. Akį tuoj pat rėžė disonansas. Dvi bažnyčios navos tamsios, o viena, šalutinė proektoriu buvo apšviesta kaip teatre. Tos šviesos išskleidė, bet kokią religinę nuotaiką – ten buvo paroda, vaizduojanti Pilsudskio laidotuves. Didelių fotografijų eilė, procesijos, vėliavos, rimtų ponų veidai, konfederatinės kepurės. Viena nuotrauka buvo iš Vilniaus, Gedimino gatvės, – užpakaly matėsi katedra. Buvo man visai neaiški, kokia proga ši paroda buvo surengta. Ginteta-Pilsudskis mirė 1935 metais gegužės mėnesi, nei diena, nei metai su tokiom sukaktuvėm nesiderino. Priežastis gal tik ta, kad lenkai Pilsudskį vėl iš naujo pradėjo garbinti. Prisiminiau, kad, kai Olsztynė dūlinėjau po viešbučio svetainę, televizija irgi visą laiką rodė tik Pilsudskį. Ir ne bet ką, o kaip jis kovojo su bolshevikais.

Užėjau į kitą bažnyčią. Ji buvo miesto centre, tikrai įspūdingas milžiniškas pastatas iš raudonų plytų. Informacinis lankstinukas sakė, kad ši Šv. Marijos bažnyčia buvo didžiausias plytinis pastatas visoje Europoj. Ir čia vėl tas pats! Šoninės navos dalis buvo

paversta į parodą, kuri subanalino bažnyčią ir mano jausme paliko ją netinkamą maldai. Paroda vaizdavo lenkų „Armija Krajowa“, susidėjo daugiausia iš fotografijų, galima buvo ir dalinai sekti, kad ir lenkiškai nemokant. Jos vaizdai mano mintis nubloškė į tuos laikus, kai mūsų sostinė buvo okupuota ir mes, gimnazistai, ruošėmės ginti tėvynę nuo priešų lenkų. Fotografijos ir žemelapiai rodė, kaip lenkų partizanai 1944 metais pavaršę, kurį laiką buvo užėmę Trakus. Viena fotografija rodė lietuvių belaisvius, jie buvo išrengti iki apatinių rūbų. Tų metų liepos mėnesi, frontui slenkant, interregnumo metu lenkų raiteliai buvo įsiveržę ir į Vilnių. Tai buvo atžymėta keliom fotografijom, kur vis tas pats raitas lenkas pozavo su merginomis ir vaikais. Dar eilė fotografijų, žuvusiųjų sąrašai, pozuojantys pulkininkai, kapitonai ir pagaliau viena nuo kurios man užvirė kraujas. Po jauno vyruko atvaizdą buvo parašas: „Adam Jan Dowgird, komendantas Kowno (Litwa Kowenska)“. „Kauno komendantas“ buvo gal kokių 22 metų, su vos prasikalnčiais ūsiukais, be uniformos, nutaisęs liūdną veidą išraišką. Buvo daug daugiau panašus į Šančių „Anteką“, negu į komendantą. Sustojau nežinodamas ar pykti ar gailėtis lenkų dėl jų charakterio defekto, dėl jų paranoidiškų politinių užmačių. Atrodo, jie dar vis neat-sisako savo mesianizmo („Lenkijos paskirtis – kentėti už kitas tautas ir jas valdyti“). Vakarų spauda tą broužą apibūdina – megalomanija, lietuviškas vardas – grubuoniškumas.

Tolimesnius eksponatus aš stebėjau su dvilypiu jausmu. Atrodo sovietai lenkų „armija“ susėmė ir išsiuntė į gulagus. Paskutiniai paveikslai jau buvo ne fotografijos, bet primityvūs piešiniai, vaizduojantys gyvenimą Vorkutos bei Mordovijos konclageriuose.

Aš buvau paskutinis parodos lankytojas, man pabaigus, prižiūrėtojas užgesino šviesas ir išėjo su manimi iš bažnyčios. Lauke buvo tamsu, gatvių apšvie-

timas tik simboliškas, krautuvės užsidariusios. Nutariau čia pat paklausti parodos prižiūrėtojo kaip patekti į Oliva – Gdanskos priemiestį. Jis pusėtina kalbėjo vokiškai ir iš pradžių bandė kelią aiškinti, bet pagaliau pasisūlė mane ten palydėti, – jo namai irgi į tą pusę. Netrukus jau važiuoju mano automobiliu ir jis rodė, kaip sukietis po tamsias Gdanskos gatves. Pokalbis, kaip ir visuomet tokiais atvejais sukosi apie tai, kaip aš patekau į Gdanską, iš kur aš, iš kokio krašto, iš kokio miesto, kur aš Lenkijoj dar buvau. – „A, tai jūs buvotė Seinuose ir Punske. A, tai jūs lietuvis. A, Litauce!“ Sekė trumpa pauza. – „Lietuva tėvynė mūsų“ – apstulbau išgirdęs savo bendrakaielivį kalbant lietuviškai. Pažiūrėjau į jį, jis gudriai šypsosi. – „Tu didvyrių žemė“ – deklamavo jis toliau visai taisyklinga lietuvių kalba – „Ar jūs lietuvis, ar jūs iš Vilniaus“ – prapliupau aš jį klausyti. Atsakymo jokio, tik tai gudri šypseną. Pakartojau klausimus vokiškai, – irgi tik tyla, atrodė, kad jis vokiečių kalbą staiga užmiršo. Sekė vaziavimas nejaukioj tyloj, kurią jis staiga nutraukė, pareikšdamas, kad jis nori išlipti, nes jo namai čia pat.

Kas toliau sekė, man lig šiol pasiliko neaiškios prasmės epizodas. Mano vadovas paaiškino, kad aš esu ant pagrindinio kelio, kuris veda į Oliva. Aš turiu važiuoti šiuo keliu septynis kilometrus ir tenai jau vėl paklausti kelio. Žiūrėdamas į skaitliuką pravažiavau aš tuos septynis kilometrus ir po kelių bandymų suradau vokiškai kalbantį vyrą. – O ne, jūs esat Zopot, ne Oliva. Oliva į tą pusę“ – parodė man kelią atgal. Vėl vaziavau žiūrėdamas į skaitliuką. Kai pravažiavau šešis kilometrus, atsidūriau Oliva priemiestis. Lig šiol man neaiški ar mano lietuviškai deklamuojantis bendrakaielivis taip fenomenaliai nesiorientavo savo mieste, ar jis norėjo man iškreipti pokštą pagal amerikonišką „Polish Joke“ pavyzdį. (Bus daugiau)

VEIKLA BE REKLAMOS

Š.m. kovo 30 dienos vakare Clevelando Lietuvių namuose įvyko metinis Clevelando Balso skyriaus susirinkimas. Jaukia-me posėdžių kambaryje darbščios skyriaus darbuotojos ir darbuotojai sudarė malonią nuotaiką, paruošdami vaišes. Susirinkimas nebuvo gausus, bet buvo malonu susirinkusiųjų tarpe matyti Velykų dieną iš Lietuvos atvykusius laisvės kovotojus, Povilą ir Juditą Pečiulaičius. Prezidiumą sudarė pirmininkaitis pakviestas Edvardas Stepas, skyriaus pirmininkas Vincas Apanius, išdini-ninkas Balys Steponis ir sekretorė Kazė Vaičieliūnienė. Pirmininkas Apanius susirinkimą pradėjo trumpu žodžiu, pristatydamas darbo, prezidiumą ir pakviestas atsistojimų pagerbti mirusių narių atminimą. Stefanija Stasienė perskaitė praėjusių metų protokola, kuris buvo vienbalsiai be pataisų priimtas. Pirmininkas Apanius trumpai paminėjo skyriaus finansinę stovį, išvardino stambesnes aukas, jų tarpe paramą Pečiulaičių kelienei ir Ameriką ir 500 dol. min. Urbšiu. Balys Steponis pranešė apie idą. Aukų tarpe buvo paskirta 800 dol. Vasario 16 gimnazijai. Aukotojų sąrašas yra 182 asmenys. Pajamų per praėjusius metus buvo 7,839.18 dol., iš kurių centrui pasiūsta 4,500.00 dol. Kontrolės komisijos pirmininkas Henrikas Idzėlis trumpame raporte pareiškė, kad izdas esąs tvarkingai vedamas. Kaip to reikalauja statutas, esamoji valdyba atsistatydino, bet rinkimų procedūra buvo suprastinta ir sutrumpinta, nes susirinkimas paprasčiausią valdybą palikti tame pačiame sąstate. Be didelių ginčų, susirinkusiems plokiant, valdyba sutiko pasilikti kitai kadencijai. Šalia prezidiume minėtos valdybos, į ją įeina Genovaitė Aukštutienė, valdybos narė kultūriniam reikalams, ir vicepirm. Albinas Karsokas.

Klausimų ir sumanymų metu buvo pasiūlyta užmegzti telefoninį pranešimų tinklą, o sveičias iš Lietuvos Povilas Pečiulaitis buvo pakviestas tarti žodį. Savo ir savo žmonos vardu jis pareiškė padėką už finansinę paramą ir dėjuotumą po didelių vargų pagaliau pasiekęs laisvės kraštą.

Sklandi ir neilga oficialioji susirinkimo dalis buvo charakteringa organizacijai, kuri be didelės reklamos atlieka konkretų ir gyvybinį svarbų darbą. Vaisių metu šeimininko atmosferoje buvo proga susipažinti su atvykėliais. Ne-noriai buvo skirstomasi, nes vyko įdomūs pokalbiai ir malonus tarpusavio bendravimas.

DAINOS IR GINTARO VAKARAS

Clevelando vyr. skautų Židinis, veiklus ir darbštus skautiškas vienetas, kuriam vadovauja v.s. Aldona Miškinienė, balandžio 8 dienos vakare DMNP parapijos patalpose surengė jaukų ir originalų vakarą. Salėje ilgi stalai buvo padengti nuostabaus grožio gintaro papuošalais, o prieš sceną buvo paruoštas specialus podiumas.

Renginį pradėjo židiničių

pirminkė Aldona Miškinienė, trumpu žodžiu sveičias supažindindama su programa ir jos dalyviais: dainuojančiomis sesutėmis, dvynukėmis iš Detroito, Regina Puškorienė ir Kristina Zubrickienė, ir menininku iš Baltimorės Algimantu Grintalu, taip pat su atvykusia jo žmona Katherine, matematikos mokytoja. Dainuojančios sesutės, apsirengusios spalvingais tautiniais drabužiais, jautriai pritariant Kristinos gitarai, sveičias nuteikė sentimentaliam ir romantiškai, sudainuodamos išstąs eilę lietuvių ir kitataučių kompozitorių dainų. Publika jas labai šiltai sutiko.

Pirmą programos dalį pasibaigus, Židinio atstovė Ingrida Bublėnė supažindino su buvusiais Lietuvoj partizanais ir kaliniais Judita ir Povilu Pečiulaičiais, prieš tris savaites atvykusiais į JAV-es pastoviam apsigyvenimui. Menininkas Algimantas Grintalis buvo paprašytas tarti žodį. Jis jautriai pareiškė, jog čia jaučiasi esąs lietuviškoje šeimoje, tuo labiau, kad besimokydamas Vasario 16 gimnazijoje buvęs aktyvus skautas.

Antrąją programos dalį Kristina ir Regina atliko persirengusios ir savo išvaizda priminė lietuviškų rugienų aguoną ir lietuviečių. Jų puikiai suderinti balsai ir profesionali gitaros pagalba klausytojus nuteikė labai maloniai. Programą baigus, publika išprašė dar dviejų dainų. Dainuojančios sesutės buvo apdovanotos gėlių puokštėmis.

Aldonai Miškinienei atidarius gintaro parodą, sveičias apspoto stalus. Jei buvome pratę matyti palaidai išdėstyti gintaro-sidabro papuošalai, tai šį kartą „lietuviško aukso“ dirbiniai buvo paruošti profesionaliai, su tikra juveljuriaus pagarba: visi papuošalai buvo specialiose dėžutėse su puikiais tekstais lapeliais, net ir gintaro nepažįstančius supažindinant su jo kilmės ir istorija. Auskarų, sagčių ir kitų papuošalų kainos buvo labai prieinamos, todėl parodos metu buvo išpirktas jų didelis kiekis.

Parapijos kavinėje židiničių paruoštų vaisių metu turėjau progą pasikalbėti su Algimantu Grintaliu. Kilęs iš Biržų, Algimantas su savo šeima, kaip ir mes visi, pabėgo nuo raudonojo teroro. Šešis metus mokėsi Vasario 16 gimnazijoje, o į JAV atvyko 1956 metais. Baigęs Marylando universitetą su magistro laipsniu pritaikomojo pramoninio meno srityje, jis jaučia-si esąs grynas menininkas, užsi-imantis tapyba ir skulptūra. Todėl ir jo gintaro dirbiniai nėra vien tik papuošalai, bet kiekvienas jų yra originalus skulptūros kūrinys. „Sidabras man tarnauja tik gintaro grožiui įre-minti, ne ji užgniaužti“, sako menininkas. Ir tikrai, stebiu vidutinio dydžio medalijoną. Plonučiuose sidabrinės vielelės rėmuose laisvai kabo puikiai nušifruotas, apvaliais kamuči-čiais pailgo keturkampio gin-taro gabalėlis. Jo priekis yra beveik permatomas, o nugarėlė, kaip skydas, gelsvai balta. Tiek auskarai, tiek kiti papuošalai rodo gilų meninį jautrumą. „Man gintaras privalo likti tri-jose dimensijose“, sako jis, ir aš pradėdau suprasti jo meninį stilių. Algimantas dėsto technikinėje aukštesnioje mokykloje pritaikomąjį pramoninį meną, o savo namuose turi

Laisvės kovotojai ir Sibiro tremtiniai Pečiulaičiai atvykę apsigyvenimui Clevelande. Iš k.: Povilas Pečiulaitis, žurnalistė Aurelija Balašaitienė, Judita Pečiulaitienė ir Mečys Aukštuolis. Nuotr. V. Bacevičiaus

KODĖL VASARĄ NEGALĖJOME MAUDYTIS

Kaip teršiami didieji ežerai

B. STUNDŽIA

(Pabaiga)

1985 m. Dow chemical išleido į upę 11,000 litrų perchloro etyleno. Šis chemikalas, susimaišęs su užterštu dumblu, sudarė juodą, į derav panašią, masę pavadintą „nuodingu gumulu“, kuriame radosi virš 18 pavojingų cheminių junginių su dioksinu, furanu ir benzenais imtinai. Dauguma, spėjama, yra karcinogeniški. Narai bandė tą masę pašalinti, bet tai buvo milžiniškas darbas. Nuspręsta, kad tai neįmanoma padaryti ir palikta užmarščiui. Iš upės kai kurios vietovės ima geriamą vandenį.

Ežerų pakraščiuose, mažose įlankėse statybos rangovai išpila į vandenį gatvių grindinio išlažas, sugriautų namų lauzą, iškastas rūšiams žemes ir taip daro papildomus sklypus statybai, parkams ir uostų jachtoms. Aišku, tas viskas irgi prisideda prie ežerų teršimo.

Vasaros metu pastebėsite pakrantėse, kad vietomis vanduo panašus į žirnių sriubą. Tai padaro vandens augalai vadinami dumbliais (algės), kuriuos bangos išplaua į krantą. Ten dumbliai pūva skleidžiami nemalonių kvapų. Jie užkemša vandens valymo filtrus ir palieka geriamam vandeniui nemalonių skonį.

Ką nuveikė valdžios?

Nepaprastas pramonės augimas, ypač po antrojo pasaulinio karo ir spartus gyventojų šlaimė ežerų baseine daugėjimas grasina ežerams iš visų pusių. Tuo beatodairiniu ežerų teršimu emė rūpintis visuomenė ir pradėjo spaudimą į JAV kongreso ir Kanados parlamento atstovus, kad imtųsi priemonių teršimui sustabdyti.

tapybos ir skulptūros studija. Jis didžiuojasi savo skulptūromis, kurios puošia Baltimorės Lietuvių muziejų. Jo žmona jį skatina ir remia, ir Algimanto žodžiais, „yra mano širdis ir mano dešinioji ranka“.

Dainuojančios sesutės, Kristina ir Regina (buv. Butkūnaitės) klevelandiečiams yra pažįstamos ir iš senesnių gastrolių. Jos yra publikos mėgstamos ir yra dainavusios didesniuose lietuviškuose telkiniuose ne vien JAV, bet 1978 metais net ir tolimoje Australijoje. Abi baigė Michigano universitetą, o dabar tarnauja Fordo ligoninėje ir priklauso „Gabijos“ tautui. Tėvų skatinamos, jos savo gražią dainą džiugina lietuvius jau nuo pat pradžių mokyklos dienų. Ištekėjusios turi savo vyrų pritarimą tėti dainavimą toliau.

Clevelando lietuviai Židinio vienietui yra dėkingi už tokią įdomų ir jaukų vakarą.

Aurelija M. Balašaitienė

mikroorganizmai randasi vandenyje, populiariai šnekančios nusto bakterijas, virusus ir kita. Pagal jų analizę duomenis daug kur prie ežerų ir upių būna pastatyti paplūdimyose užrašai „maudytis draudžiama“. Daugelyje gyvenviečių, ypač senesnių, smarkiai lyjant, nutekamieji buitiniai vandenys susimaišo su lietaus vandeniu ir visoki mikroorganizmai išplaukia į ežerus ir padaro paplūdimius nesaugius maudymsi.

Biologų įnašas

Biologai nustato prie kokio užterštumo vandenyje gali išsilaikyti žuvis ir kitokie gyviai, ne tik vandenyje, bet ir ežerų ir upių dugno nuosėdose. Labiausiai susidomėta Erie ir Ontario ežerais. Šiuose ežeruose anksčiau veisdavosi įvairios žuvis, buvo žvejybos laivynas ir buvo matyti daug meškerojų. Bet dabar ten išliko tik keletas rūšių žuvų, kurias pagavus, nepartina dažniau valgyti, arba iš viso maistui nevartoti.

Į laboratorijas atgabenama žuvis su visokiais augliais, dažnai piktybiniais. Cheminiai tyrimai nustatė, kad žuvų audiniuose ir riebaluose susikrauna nemažai chemikalų, dažnai nuodingų.

1953 m. biologai paėmė iš Erie ežero dugno dumblo pavyzdžius ir ištyrė nustebė. Jie tikrino nimfų larves iš kurių išsivysto nariuotkojai vabzdžiai. Tie vabzdžiai yra svarbus maistas žuvis. Pusantrame kvadratiname metre dumblo rasta 485 negyvos nimfos ir nė vienos gyvos. Paprastai būna apie 1000 su viršum viename kvadratiname metre.

Kaip bet kokia gyvybė gali dumblo išsilaikyti, jei ten randasi gyvsidabrio, chromo, kadmio, cinko, kitų metalų ir organinių chemikalų, dar pasigaminio ir nuodingo sieros sulfido! Palei tokias užterštas vietas trūksta deguonies.

Ką turėtumėm daryti?

Yra sakoma, kad žmogaus atsiradimas gamtoje tai beveik nesuspėjimas. Iš vienos pusės sukuriama gražūs meniniai kūriniai, žavi muzika, daug kur prisodinta gėlių, medžių, o buičiai palengvinti statomi namai, vedami keliai, kuriais lekia tūkstančiai, išsėsdami dujas, automobilių. Namuose mums reikia kuro, viryklų, šaldytuvų, skalbimo mašinų, televizorių, drabužių, apavų, maisto, knygų ir daugybės kitų daiktų. Trims dalykams pagaminti statomos imonės, kurioms reikia žaliavų, o gamybos procesai pateikia atliekas. Iš mūsų namų nuteka buitiniai vandenys, kurie visokiais keliais suplaukia į ežerus ir į jūrą. Vandeniui platybės atrodo tokios švarios, žydros ir patrauklios. Argi tokie dideli plotai gali būti užteršti? Pasirodo, kad ne tik jūros, bet ir vandenynai nuo teršimo nukentčia. Todėl laikas pabusti iš to miego, atidaryti akis ir apsidairyti aplink kur imonių kaminai rūksta teršdami orą, kur ir kaip tvarkomi sąvartynai, ką imonės daro su

Mikrobiologija tiria kokie (Nukelta į 5 psl.)

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT PARDUODA
RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6189
Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Century 21 KMIECIK REALTORS
7922 S. PULASKI RD
DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER
284-1900
Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti Danutei Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo pataravimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

Kambarių, namų dažymas, elektros ir vandens vamzdžių TAISYMAS. Skambinti Vytui 925-5300.

DAŽYTOJAI!
Lauko ir vidaus darbai 5 metų patirtis
Dirbame švariai, nebrangiai.
Skambinti po 6 v.v. 476-1974

LITHUANIA, THE EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. išleido Kęstučio Butkaus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ
pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus
J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY
Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybės pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Namas apžūrėjimui
Sekmadienį, balandžio 16 d., 1 - 4 v. p.p.

8638 S. Keeler 3 mieg. „split-level“; sumoderninta virtuvė ir vonios kamb.; šoninis įvažiavimas; 2 1/2 auto. mūrinis garažas. Gražus šeimos kamb. su 1/2 prausyklos; centralinis šald., daug priedų; puikiai išlaikytas, labai švarus. Malonumas tokį namą turėti! Skubėkite, skambinkite 436-8600.

No. 424 — 53 & Kolln. 2 butų apt. Tik \$94,900! 3 mieg. kamb. kiekv. bute; didelis valg. kamb. sav.; išstas rūšys; 2 auto. garažas; naujas stogas, karšto vandens katilinė; nuomininkas moka už šilumą; aukšta nuoma. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namą įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

Namą apžūrėjimui, sekmadienį, balandžio 16 d., 1 - 4 v. p.p.
4 Valley View Drive, Lemont. 4 mieg. kamb., 1 akro sklypas; 16 x 17 pėdų „loft“ pagrnid. mieg. kamb.; puiki virtuvė pilna spintelių. \$253,500.

516 Keepataw Dr., Lemont. 4 mieg. kamb., „Forester“ stiliaus namas; puikioji aplinkė; 2 1/2 prausyklos; išstas rūšys, atvira veranda, pagr. mieg. turai voni ir apsigėrimo kambary. Didžiulis šeimos kamb. su židiniu. 2 auto. garažas. \$179,900.

Century 21 OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(312) 257-7100

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turite Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

We Do DIGITAL CONVERSION
vaizduojusių iš IR | PAL, SECAM, NTSC.
Greitas patarnavimas, žemos kainos.
Parduodame 110-120 video, TV ir elektrinius reikmenis
(312) 338-9033
International Export House.
15750 S. HARLEM ORLAND PARK, IL 60462 532-7799
2321 W. DEVON AVE. CHICAGO, IL 60659 312-338-9033

Anatolijus Kairys EPIGONAI
Naujas politinis romanas apie tai, kaip šiame amžiuje mitologinėmis priemonėmis vaikai arba jų įpėdiniai vaduoja savo pavergtus kraštus, kuriuos jų tėvai jiems pavedė išlaisvinti.
Kaina su persiuntimu \$12.00, Illinois gyv. dar pridėda 80 ct. III. valstijos mokesčio.
Užsakymus siųsti: **DRAUGAS**, 4845 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

EPIGONAI

Pradėdant 1988 m. Nopos 2 d., kas šeštadienį 8:40 iki 10 v.v. per WPNA (buv. WOPA stotis) 1400 AM
Žemė L
„Nauja radijo laida šiuolaikiniam lietuviui“ lietuvių bei anglų kalbomis
Muzika - sveikata - motorų pasaulis - sportas - Muzikėra - kitas - satyra
Labanaktis, vaikučiai
„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“
8:30 v.v. iki 8:40 v.v.
Alliance Communications, Inc.
408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 648-9900

KAS NURODYS GAIRES?

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Lietuvoje ir kitose Pabaltijo valstybėse vykstantys pasikeitimai ir drąsiai rodo judėjimą mus jaudina ir džiugina. Informacijos mūsų spaudoje ir per radiją nestingia, bet tai tik stebėtojų vaidmuo. Laukiame oficialių pareiškimų iš mūsų veiksmų, kad nesiblaškytume, nežinodami, kaip pagelbėti, ar mūsų pagalba pasiekia tuos, kuriems ji labiausia reikalinga, ar ji tik pasitarnauja centriniams Maskvos kontrolės aparatui. Lietuvoje leidžiama „oficiali“ spauda, gerokai pakeitusi savo veidą, jau skaitytą supažindina su iki šiol slepiamais faktais.

Sausio mėn. „Gimtąjame krašte“ vienas asmuo skundžiasi, kad jo į Lietuvą pasiūstos knygos nepasiekia adresatų. Ypač literatūros muziejui siunčiamos knygos. Vaclovas Sakalauskas, „Tėviškės“ draugijos pirmininkas, pareiškė, kad visas knygas, kurios yra pašto pristatytos, perduoda nurodytiems adresatams. Bet jis negali paaiškinti, ką daro sovietinis paštas su siuntomis. Taigi, prieš siunčiant ką nors vertingo, vertėtų įsitikinti, kad siuntos bus pristatytos, o taip pat turi mūsų veiksniai per Amerikos pašta pasiteirauti apie sovietinio pašto tvarką, nes ir pastarasis naudojami tarptautinio pašto lengvatomis, o jų bet kokiu siunta turi pasiekti šiaurės Atlanto esančius adresatus.

Antras toje pačioje laidoje įdomus laiškas „Sąjūdžio sekretariato“ vardu praneša, kad Šveicarijoje atidaryta sąskaita sąjūdžio veiklai remti. Sąskaitą atidaręs... Klimaitis, kuris ir Lietuvoje buvo nušvilptas Vasario 16-sios minėjimo metu, nes kalbėjęs, kad Lietuva esanti „laiminga Sovietų Sąjungoje“ ir kad nepriklausomybė būtų žalinga. Kodėl jis vis dar

KODĖL VASARA...

(Atkelta iš 4 psl.)

atliekomi, ar vietovėse tinkamai išvalomi nutekantieji buitiniai vandenys, kur purškiami pesticidai ir kodėl? Dažnai jums paaiškina, kad kartais teršimas neišvengiamas, nes nepraktiška, valymo įrenginiai brangiai kainuoja, baudžiant įmones jos žada užsidauryti ir daug kas tada netektų darbo. Negalvokime, kad kas nors už mus rūpinsis teršimo stabdymu! Valdžios pareigūnai tik tada mus išgirs, kai tikrai garsiai šauksime. Jie tik stebi kas dedasi aplinkoje ir tik kartais pagarsina, kad padaryti tokie ir tokie nutarimai, išleistas įstatymas, kad kokiu įmonė pažada teršimą sumažinti. Jų tikslas yra tik nuraminti visuomenę, kad aplinka nuo teršimo saugoma.

Renkant asmenis į miestų valdybas, kongresą, parlamentą, saugotis tokių, kurie viena šneka, kita daro.

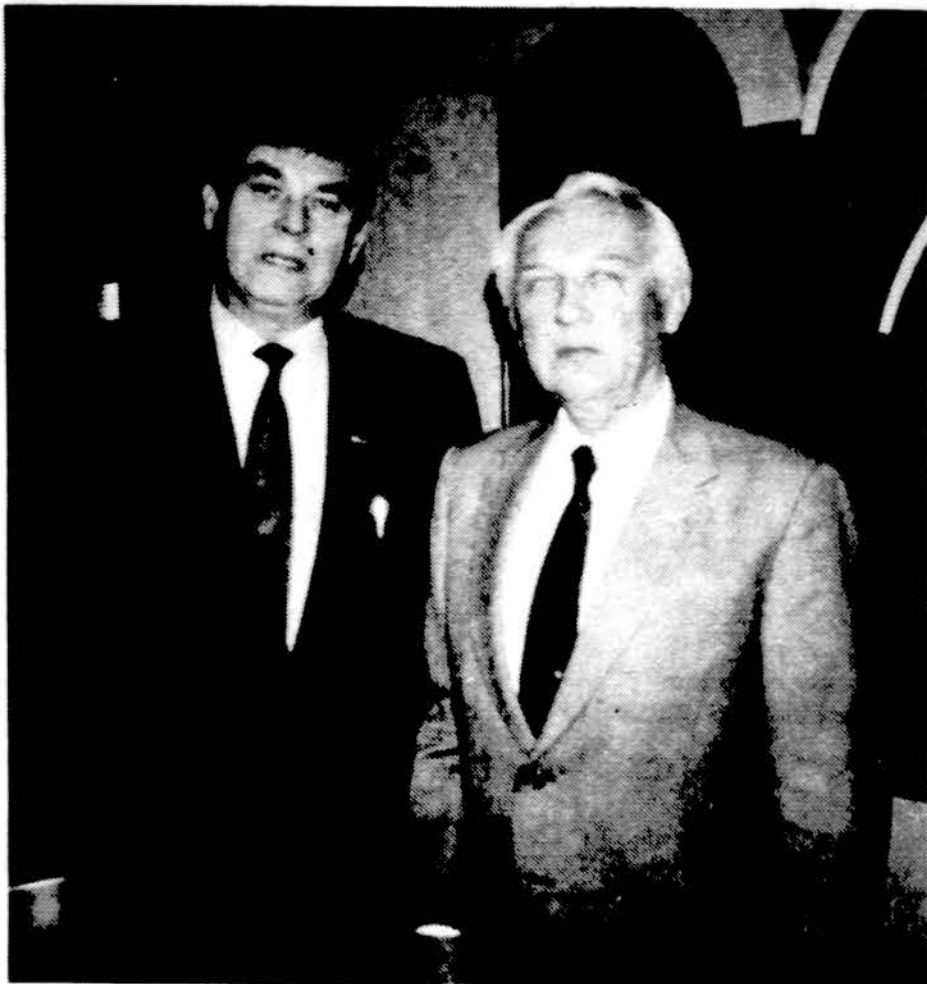
Dabar suprantame, kad mūsų planeta tokio gamtos niokojimo ilgai negalės pakęsti. Protėviai mums paliko vandenį, palyginti švarius. Ar tokius paliksime ateinančioms kartoms? Skaiciuojama, kad 2020 metais vien JAV didžiųjų ežerų baseine reikės 15 kartų daugiau žemės energijai vystyti, 13 kartų daugiau vandens aušinimui, 8 kartus daugiau vandens pramonei, 5 dirvų drėkinimui, dukart daugiau įmonių nutekamųjų vandenų valymui. Vieni mokslininkai mums patars ir įspės, o kiti, dažniausiai dirbantieji pramonei, sakys, kad viskas bus tvarkoje ir nėra ko rūpintis. Bet mūsų niekas neturi užliūti, nes pavojus yra rimtas ir ne taip toli, kaip kas galvoja.

atstovauja laisvojo pasaulio lietuviams, nors nei mes jo neįgaliojome, nei jis yra Lietuvoje priimtinas? Tie, kurie jį toms pareigoms paskyrė, turi oficialiai ir viešai tą paskyrimą atšaukti.

„Draugo“ vasario 28 dienos laidos pirmo puslapio žinutė apie Vatikano galimą Lietuvos aneksijos pripažinimą yra pakankamai sukrečianti. Kas tą klausimą kelia? Ar nepripažinimo principas neliečia visų trijų Baltijos valstybių vienodai? Vatikano jurisdikcija ribojasi grynai bažnytinės teritorijos sritimi, ir tai daugiausia liečia Lietuvą kaip katalikišką kraštą.

Ar ir vėl norima Vilniaus klausimą duoti į lenkų rankas, kurie kiekvienu momentu mūsų interesams kenkia tiek laisvajame pasaulyje, tiek Vatikane ir Sovietų S-goje? Kas tą nepripažinimo klausimą išjudino, kad net kard. V. Sladkevičius buvo priverstas ir ji reaguoti, kaip praneša Reuterio agentūra. Bene pagrindinė priežastis yra Vilniaus arkivyskupijos priklausomybė Lomžai ir lenkų pastangos bažnytinę teritoriją apspresti jiems patogiais politiniais motyvais. Jei Vatikanas aneksiją pripažins, tai, anot mūsų kardinolo, tauta sukilsianti ir prasianti tikėjimą. Jei to nepadarys, paliekant „status quo“, Vilniaus arkivyskupijos padėtis lieka kaip buvusi, kas lietuviams nepriimtina, nes Vilnius visada buvo ir bus Lietuvos sostinė. Vatikano požiūris į nepripažinimą šiuo metu nėra aktualus, patiems Lietuvos gyventojams siekiant laisvės, o pripažinimas bus reikalingas tada, kai ta laisvė bus pasiekta, kaip buvo ir pirmaisiais nepriklausomybės metais. Tas klausimas neva yra keliamas ryšium su ruošiamą popiežiaus keliu į Lietuvą. Jei ta kelionė neigiamai atsilieps į mūsų tėvynės padėtį, ją reikėtų atidėti iki to laiko, kai ji bus laisva. Tada ji būtų tikro džiaugsmo šventė, be jokių politinių implikacijų. Pats kardinolas Sladkevičius pareiškė, kad popiežiaus vizitas Lietuvoje pakeltų Gorbačiovo prestižą Vakaruose, tuo aiškiai įrodydamas, kad jis ne tik yra Bažnyčios kunigaikštis, bet ir tikras lietuvis patriotas, kuris įvykius žiūri giliai, nepasiduodamas momento nuotaikai. Juk sovietinės propagandos mašina popiežiaus vizitą Lietuvoje taip iškelia, jog visos pastangos atgauti nepriklausomybę būtų sužlugdytos.

Į visus tuos klausimus mums reikalingi oficialūs klausimai. Clevelande įvykusios Baltų Laisvės lygos konferencijos metu Linas Norušis ir estų jaunosios kartos atstovė reikalavo konkrečios veiklos, ne vien posėdžių ir nuotraukų sesijų, siūlydami keisti atgyvenusių, mėgėjiškų veiklos metodus ir ją perleisti profesionalams. Minėtieji klausimai bus tik tada tiksliai atsakyti, kai jais rūpinsis profesionalai ar tie, kurie yra prie mūsų visuomenės vairo ir jaus pareigą veikti.

PLB pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas (dešinėje) su Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininku Vytautu Bireta.

Pranė ir Kazys Mačiukai-Macke

A.A. KAZYS MAČIUKAS-MACKE

A.a. Kazys Mačiukas, atšventęs 92 metų amžiaus gimimo dieną, išsiskyrė iš mūsų tarpo, palikęs ateinančioms lietuvių kartoms pavyzdžių veiklos dvasinį lobį, kuris yra apvainikuotas Susivienijimo Lietuvių Amerikoje garbės nario vardu, o taip pat ir tos organizacijos 6-tosios apskrities valdybos garbės pirmininko aureole.

A.a. Kazys Mačiukas, kilimo iš Biržų, į Ameriką atvyko paauglio amžiuje prieš pirmąjį didįjį karą su lietuviškos mokyklos pagrindais ir meilės jausmais tėvynei, nenorėdamas tarnauti rusų kariuomenėje. Su lašinių bryzu, duonos kepalu, su rožiniu, padarytu iš tėviškės medžių šaknų, slapta pasiekęs Hamburgo uostą, į Ameriką vyko priimtas į nedidelį laivą. Kelionėje išbuvo audringoje jūroje 5 savaites. Nuvargęs, išbalęs ir išalkęs, ligas nugalėjęs, iš New Yorko atvyko į Chicagą.

Dailios išvaizdos, nedidelio ūgio, pasižymėjęs mokslo gabumais, lietuviška ištverme, dienos valandose stipriais raumenimis pelnė duoną, galvai duodamas darbo vakarinėje mokykloje, sekmadienius skirdamas lietuviškai veiklai. Netrukus greitai jis įsijungė į lietuvišką ir amerikiečių gyvenimą, apskritai siekė profesinio darbo, sakydamas, kad rankos duotos ne tik fiziniam darbui, bet ir plunksnai.

metu Linas Norušis ir estų jaunosios kartos atstovė reikalavo konkrečios veiklos, ne vien posėdžių ir nuotraukų sesijų, siūlydami keisti atgyvenusių, mėgėjiškų veiklos metodus ir ją perleisti profesionalams. Minėtieji klausimai bus tik tada tiksliai atsakyti, kai jais rūpinsis profesionalai ar tie, kurie yra prie mūsų visuomenės vairo ir jaus pareigą veikti.

Į visus tuos klausimus mums reikalingi oficialūs klausimai. Clevelande įvykusios Baltų Laisvės lygos konferencijos metu Linas Norušis ir estų jaunosios kartos atstovė reikalavo konkrečios veiklos, ne vien posėdžių ir nuotraukų sesijų, siūlydami keisti atgyvenusių, mėgėjiškų veiklos metodus ir ją perleisti profesionalams. Minėtieji klausimai bus tik tada tiksliai atsakyti, kai jais rūpinsis profesionalai ar tie, kurie yra prie mūsų visuomenės vairo ir jaus pareigą veikti.

išrinktas dviejų lietuvių bankų direktoriumi, o įsijungęs į Chicago Lietuvių Prekybos rūmų veiklą, buvo ilgametis direktorius ir kelias kadencijas pirmininkas.

Kazys Mačiukas su žmona Pranė (mirusia prieš kelerius metus) dalyvavo visuose SLA seimuose ir buvo ilgametis tos organizacijos Istatų komisijos narys. Pasižymėjo organizacijos narių verbavimo veikloje ir, būdamas pavyzdys, visą šeimą apie 20 asmenų įjungė į SLA. Tėvo pėdomis seka sūnus Charles, jo žmona Irena ir vaikaičiai. Charles dabar yra SLA 6-tosios apskrities pirmininkas. Duktė Akvalina Petrauskis yra valdybos išdininė, vyras Walter aktyvus narys, o taip pat ir jų vaikai. Džiugu matyti, kai antros ir trečios kartos lietuviai seka tėvų, senelių ir prosenelių pėdomis. Organizacijos atlikti darbai švyti mums pavyzdžiu. 103 metų veiklos istorija tai patvirtina, o antro šimtmečio veiklos darbai įgalina šios organizacijos rūmus, pastatytus ant tvirtų pamatų, ne tik išlaikyti, bet ir gražiai papuošti lietuviškais darbais.

Kai 1940 m. komunistai okupavo Lietuvą, Kazys Mačiukas įsijungė į kovą dėl laisvės, ypatingai Altoj ir Balfe. Rinko aukas, siuntė siuntinius į Europą, susirašinėjo laiškais. Namai pasidarė sandėliu, kur buvo sunašamos įvairios gėrybės, supakuojamos ir siunčiamos. Šiame darbe dideliu aktyvumu pasireiškė žmona Pranė, Frances vadinama. Organizuojuant gegužines, susirinkimus bei pobūvius, Pranė buvo ne tik gera organizatorė, bet taip pat ir pasižymėjusi valgių gaminimo mene. Jų namuose viešpatavo biržietiškas vaišingumas. Ir kai prasidėjo po antrojo didžiojo karo emigracija iš Europos į Ameriką, Mačiukai parūpino daug iškvietimų, globojo naujakurius, padėjo susirasti darbus.

Kazio sielai iškeliauvus į amžiną gyvenimą, kur susitiko su žmona Pranė, jo palaikys malda ir bažnyčia ir į kapines palydėjo šeima, giminės, draugai, pažįstami ar žinoję apie jo plačias veiklas jo gerbėjai. Gausus dalyvių skaičius sermonei ir kapinėse, buvo vaizdas paskutinis pagerbimas ir atsiveikimas.

Vytautas Kasniūnas

DRAUGAS, penktadienis, 1989 m. balandžio mėn. 14 d. 5

SUGRAŽINS MILIJONUS

SKENDUOLIAI

Illinois Bell telefonų bendrovė Chicago gyventojams gražins 10,370,000 dol., atitinkamai numušdama sąskaitas nuo kelių centų iki kelių dolerių. Teismas nustatė, kad buvo paimta daugiau, negu reikėjo.

Balandžio 8 d. rasti du skenduoliai Chicago apylinkėse: moters lavonas Michigan ežere prie 2300 North ir vyro lavonas Little Calumet upėje. Policija tuoj ėmė ieškoti būdų skenduolius atpažinti.

A.†A.

POVILAS PETRULIONIS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Mirė 1989 m. balandžio 13 d., sulaukęs 94 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Prienų valsčiu. Amerikoje išgyveno 37 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnėnas Jurgis Karalius ir jo sūnūs: Medardas su žmona Audrone ir Rytis.

Kūnas pašarvotas balandžio 14 d., penktadienį, nuo 3 iki 9 v.v. Petkus-Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks balandžio 15 d., šeštadienį. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Nuširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnėnas su šeima.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

GAIDAS-DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai - 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas - 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas - 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas - 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas - 863-2108

A.†A.

inž. JONUI DEKSNIUI

Lietuvoje mirus, jo broliui J.E. vysk. dr. ANTANUI DEKSNIUI gilia užuojautą reiškia ir kartu liūdi.

kun. dr. Ignas Urbonas ir
Bronius Kviklys

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
ACCOUNT

Paid and
Compounded
Quarterly

see us for
financing.

HOME
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608

Peter Kazanauskas, Prs. Tel.: 847-7747

Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

BUTKUS - PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas - 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x Lietuvių Opera vis ieško naujų ir pajėgių solistų. Šių metų „Trubadūro“ operoje lietuvių turės progą išgirsti lig šiol negirdėtą tenorą Arturo Spinetti iš New Yorko, kuris atliks „Manrico“ rolę.

x Sekmadienį, balandžio 23 d., po „Ratilio“ ansamblio koncerto yra rengiama ansamblio nariams pagerbti vakariene Jaunimo centro mažojoje salėje. Dar yra likę ribotas skaičius bilietų į vakariene. Jie gaunami Vaznelių prekyboje.

x Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos Pavasario balius bus šeštadienį, balandžio 22 d. Meninę programą atliks Jurgio Riškaus draugai Alida Vitaitė, Edis Tuskenis, Jūratė Jakštytė-Landfiel ir Juozas Kapacinskas. Visus Lemonto lietuvius, ypač tėvelius, kurių vaikai mokosi, kviečiame dalyvauti ir paremti mokyklą.

x „Southwest News-Herald“ balandžio 13 d. laidoje tarp kitų yra aprašytas kaip geras mokinis Aleksandras A. Tamulis, St. Ignatius aukšt. mokyklos mokinis, gavęs stipendiją. Jis yra Audronės ir Arvydo Tamulių sūnus.

x Vincas Paviličius, nuolatinis Jaunimo centro tartininkas, savo 80 metų jubiliejus progą buvo savo draugu pagerbtas. Šia proga Jaunimo centro valdyba ir Moterų klubas surengė jo pagerbimą – vakariene balandžio 9 d. vakare. Į kavinę prigužėjo gražus būrelis jo gerbėjų. Prieš vaišes invokaciją sukalbėti buvo pakviestas kun. J. Vaišnys. Salomėja Endrijonienė, valdybos pirmininkė, jubiliatą sveikino ir visų vardu iškėlė jam dovaną.

x Lituanistikos tyrimo ir studijų centro muziejus bus atidarytas Jaunimo centro antrame aukšte sekmadienį balandžio 23 d. prieš Vilniaus universiteto ansamblio „Ratilio“ koncertą. Muziejus apžiūrėjimas bus 10 v.r. iki 3 v. p.p., o formalus atidarymas bus 1:30 v. p.p. Muziejus statyba vedė a.a. Liudas Šimaitis ir Alfonsas Eitutis. Architektas Povilas Krutulis.

x Darius Kasinskas, Fairport, N.Y., su prenumeratos pratęsimu atsuntė ir 30 dol. auką. D. Kasinską skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x Lietuvių Opera šiais metais stato Verdi „Trubadūrus“. Premjera – balandžio 29 d. 7:30 v.v. Antras spektaklis – balandžio 30 d. 3 v. p.p. Morton High School Auditorium, 2423 S. Austin Blvd., Cicero, Ill. Bilietai jau gaunami **Gifts International**, Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-471-1424. (sk)

x Lietuvių Dailės Muziejus vaikų meno paroda pratęsta vieną savaitę: vyks iki balandžio 16 d. Čiurlionio galerijoje. Visi, kurie domisi jaunimo kūryba, kviečiami atsilankyti. (sk)

x Marija Noreikienė praneša savo klientams, kad nuo balandžio 17 d. siuntiniai į Lietuvą bus priimami naujoje patalpoje, 2543 W. 71 St. (prie pat Petkaus). Įėjimas iš 71 g. vės. Dirbame pirmą ir trečią. 10 v. ryto – 4 v. p.p. **Skambinti vakarais 857-7281**. (sk)

x Lietuvos Vyčių 36 kuopos susirinkimas bus pirmadienį, balandžio 17 d., 7:30 val. vak. Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos salėje Brighton Parke. Džiaugiamasi Rūtos Juskienės pereinamą susirinkime paskaita. Liūstama ir visiems nariams pranešama, kad mirė dvi šios kuopos narės – a.a. Ann Kvietkus ir Mary Stankus. Taip pat raginami visi vyčiai prisiminti prel. D. Mozerio kunigystės jubiliejų ir jo iškilmingas pamaldas sekmadienį 2:30 val. p.p.

x Muz. Arvydas ir sol. Nelė Paltinai šiandien iš Floridos atvyko į Chicago. Ateinantį sekmadienį, balandžio 16 d., 3 val. p.p. Paltinai koncertuos Jaunimo centre. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Bilietai gaunami Vaznelių parduotuvėje ir Margučio raštinėje. Koncerto dieną bilietų bus galima įsigyti Jaunimo centro kasoje.

x Kun. Albertas Ulickas, svečias iš Lietuvos, sekmadienį, bal. 16 d., 12 val. atnašaus Mišias Šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores, Indianoje. Visi tie apylinkėje gyvenantieji lietuviai kviečiami dalyvauti. Svečias yra brolis Stasės Kasnickienės, gyv. Harbord, MI.

x Žemaičių Kultūros klubo metinis narių susirinkimas bus trečiadienį, balandžio 19 d., 1 valanda po pietų Zigmant Kojak salėje, 4500 So. Talman Ave. Nariai prašomi atsilankyti, nes yra svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus vaišės.

x Komp. Vlado Jakubėno 85-rių metų gimimo sukakčiai paminėti rengiama vakaronė gegužės 12 d., penktadienį, Jaunimo centro kavinėje. Loreta Tamulytė-Venclauskienė skaitys paskaitą apie kompozitorių, padariusių jo sukurtų dainų sol. Aldona Buntinaitė, o Algimantas Kezys parodys filmą iš komp. VI Jakubėno gyvenimo. Vakaronę rengia VI Jakubėno draugija.

x John Kontautas, Centerville, Mass., kiekvienais metais pratęsdamas prenumeratą prideda didesnę auką. Šiais metais taip pat pridėjo 20 dol. dienraščiu ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. J. Kontautą skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x B. Pliuškevičius, St. Petersburg Beach, Fla., žinodamas sunkią lietuviškos spaudos dos padėti, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo ir 30 dol. auką. B. Pliuškevičių skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX FIRST, Rimas Stankus**, tel. 361-5950 arba 636-6169. (sk)

x Vaistai ir medicininės priemonės į Lietuvą! Siunčiame ir video, stereo magnetofonus, siuvimo mašinas ir pan. Prekes pristatome per UPS į kitus JAV miestus. Sudaromi iškvietimai, siunčiame kargą į Lietuvą. **Romas Pukštys, Transpak, 2655 W. 69th St., Chicago, IL 60629**. Darbo valandos: 12-6 v. p.p. kasdien, šeštą. 10 v.r. - 4 v. p.p., arba susitarus. Pirmą. uždarę. Tel. 312-436-7772, namų 312-430-4145. (sk)

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbąs su **Rodman & Renshaw, Inc.**, patarnauja akcijų bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite **977-7916**. (sk)

Liturginiam seminare Šv. Antano parapijoje Cicero kovo 11 d. Iš kairės: muz. Dalia Viskontienė, ses. Ignė, Saule Jautakaitė ir Aldona Prapuolenytė.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LITURGINIS SEMINARAS

„Lietuviai yra labai svetingi, vaišingi – ta prasme bendruomeniški. Reikalinga iširti, kaip lietuvių kultūra švenčia svarbius gyvenimo įvykius (gimimą, brendimą, santuoką, mirtį ir kt.). Ant šių pagrindų galima, statyti ir bendruomeninę liturgiją“, aiškino kun. Michael Weston vysk. P. Baltakio Sielovados tarybos sukvietame liturgijos seminare kovo 11 d. Šv. Antano parapijos Cicero salėje. Pasitarime dalyvavo 48 asmenys iš dvylikos parapijų bei misijų penkiose valstijose, iskaitant 15 vargonininkų bei muzikų.

Trijų valandų pokalbyje su diskusijomis liturgistas kun. Weston išdėstė metmenis apie liturgijos vyksmą, tarnybą, sudėtį ir kokybę, įjungdamas klausimus bei pasisakymus iš dalyvių registracijos anketos. Siekiama kuo pilnesnio visų dalyvavimo liturgijoje, kuri lei-

x Antanas Masionis, Fair Lawn, N.J., mūsų bendradarbis, rėmėjas, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo ir 30 dol. auką dienraščio stiprinimui. A. Masioniui, mūsų garbės prenumeratoriui, už auką labai dėkojame.

x Juozas Rudzinskas, Union Pier, Mich., pratęsdamas prenumeratą, pridėjo visą šimtį. J. Rudzinską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Smagiai pasilinksminsite Lietuvos Dukterų Pavasario balijų gegužės 13 d., 7 v.v. Jaunimo centre. Įdomi programa, svajinga šokių muzika, gausūs laimikiai. Stalų rezervacijos ir fantai laukiami dr-jos raštinėje, 71-os ir Fairfield g. Visuomenė maloniai kviečiama! (sk)

x Norman Burstein, žinomas kailininkas, parduoda kailius su didele nuolaida lietuviams: Skambinti vakarais; 677-8489. (sk)

x Dr. Kastytis Jucas, dermatologas (tel. 925-2670) veda radijo programas 1490 AM bangomis kiekvieną šeštadienį 7 val. ryto. Šį šeštadienį, balandžio 15 d. dr. prof. Gunar Anderson iš Pres. St. Luke ligoninės kalbės tema: „Nuolatinės nugaros problemos“. (sk)

x Pigiai parduodu Lietuvoje tinkamus kompiuterius ir kitą elektroninę techniką. Tel. 312-839-5829. (sk)

x Jei norite padėti savo giminėms Lietuvoje pinigais, skambinkite: 312-434-2655 po 4 v. p.p. (sk)

džia, įgalina ir išlaisvina žmones kartu melstis, atsiliepti į Jėzaus Kristaus tarnystę ir mokymą teisingumo, meilės ir taikos vaisiais. Kalbėtojas pakartotinai ryškino, kad gera liturgija žydi svetingoje nuotakoje, kuri būtina kiekvienam žmogiškui ryšiui: „Negalime maldos galios srauto atverti, kol netampame svetingi“, kaip moko Evangelija. „Jezus mums padengia stalą, maitina žodžiu ir valgiu“.

Apžvelgdamas šv. Mišių eigą, kun. Weston aiškino, kad įžanginės apeigos turi padėti pajusti, kad visi susirinkę yra Kristaus kūnas, kiekvienas šiam susirinkimui reikalingas. Žodžio liturgijos veiksmas yra klausytis ir girdėti apie Dievo meilę, kurios žmonės neužitarnavo, ir Kristaus kvietimą. Remdamasis Bažnyčios ir JAV vyskupų dokumentais, paskaitininkas pabrėžė, kaip svarbu kunigams rūpintis geros kokybės ir žmogaus širdį paveikiančiais pamokslais. Eucharistinėje maldoje visų susirinkusių maldos galia perduodama kunigui, kad šis laimintų atneštas dovanas ir visą bendruomenę. Mišių pabaigoje žmonės yra išsiųsti, išpareigoję svetingumą testai tarp jų, kurie bažnyčios pastate nebūna.

Mišių kokybė priklauso nuo visų bendruomeninių tarnybų pastangų. Kunigai pasisako, kad apie 15-20% kokybės priklauso nuo jų, o žmonės kunigo vaidmeniui priskiria nuo 50 ligi 90% liturgijos kokybės. Labai svarbu parapičiams su kunigais bei klebonu išvystyti jaukias santykius. Neaptardamas kiekvienos liturgijos tarnybos (kunigo, skaitytojo, diakono, patarnautojo, choro ir kt.), kun. Weston išskėlė penkias liturgines kokybes savybes: prisijungimas prie bendruomenės, tikėjimas, pavnyzdys, tarnavimas, mokymasis.

Po Šv. Antano parapijos moterų paruoštų pietų žiūrėta filmutė iš liturgijos lietuvių kunigo vadovaujamoje parapijoje Sibire, o tada keturi pranešimai įvedė į ilgesnes diskusijas būreliams. Aldona Zailskaitė (Šv. Antano parapija, Cicero) apibūdino skaitytojų vaidmenį, pasiruošimą, kursus. Muz. Dalia Viskontienė (Prisikėlimo parapija, Torontas) išryškino, kaip stengiamasi žmones įtraukti į giedojimą, giesmes parinkti pagal dienos skaitinius, choro ir dalyvių santykį. Kazys Skaisgirys (Šv. M. Marijos Gimimo parapija, Chicago) ragino giesmes su gaidomis spausdinti mišiolėliuose pagal liturginį metą. Darius Polikaitis (Šv. M. Marijos Gimimo parapija, Chicago) pasiūlė, kaip pritraukti jaunimą ir kaip atėjusiam padėti dalyvauti, ypatingai bendramečių pavyzdžiu, kaip

daroma jaunimo Mišiomis Marquette Parko parapijoje.

Sąvadoje skaitytojų tema kalbėjusių būrelis nuspėdė, kad skaitytojams reikia kirtuotų tekstų, rengtini jiems seminarai ir kas mėnesį studijinis vakaras, naudotini kitomis kalbomis leidiniai skaitytojams ir skaitinius įsigilinti.

Muzikos bei giedojimo sekcija pasakė, kad skatintinas bendras giedojimas, pritaikytas metų laikams ir pagal vietos sąlygas (ar yra choras ar ne ir t.t.), per 4-5 metus žada paruošti giesmyną, siūlo mišiolėliuose atkartotinių psalmių melodijas atspausti, pripažįsta, kad giedojimo vedėjas reikalingas.

Liturginio planavimo būrelis pakartojė vyskupų nuosprendį, kad parapijose būtini liturginiai komitetai ir parapijos tarybos visuotinė (tikinčiųjų) malda turėtų būti sukurta tai dienai ir tai bendruomenei, įjungtinos lietuviškos tradicijos ir šventės į liturgiją, puoselėtiną svetingumą, atkreiptinas dėmesys į jaunas ir į mišrias šeimas.

Seminarą laišku sveikino vysk. P. Baltakis ir Šv. Antano klebonas kun. J. Šarauskas. Registracija ir pasitarimo sąlygomis rūpinosi Aldona Prapuolenytė su talka. Vaizdajuostėn seminarą įrašė Vida Kuprytė. Sielovados tarybos reikalų vedėja ses. Ignė išsiuntinėjo seminaro santrauką dalyviams bei lietuvių parapijoms, kviesdama klebonus paskirti asmeni, su kuriuo būtų galima palaikyti ryšius liturginiais klausimais. AS

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Dr. Petru ir Irenai Lukoševičiams**, ilgai gyvenusiems Montrealyje ir išsikeliančiams į Torontą, buvo surengtos šaunios išleistuvės Aušros Vartų parapijos salėje. Išleistuvės buvo sausio 29 d. ir jose dalyvavo labai daug žmonių ir beveik visi lietuviai veikėjai. Buvo daugybė atsisveikinimo kalbų, pasakytų įvairių organizacijų vardu, nes Lukoševičiai jose uoliai darbavosi.

— **Genovaitė Breichmanienė** šiemet buvo paskirta kultūrinės ir visuomeninės veiklos premija, kuri kasmet skiriama kuriam nors pasižymėjusiam veikėjui. Prieš aštuonerius metus tokia premija Hamiltone buvo paskirta Elenai Kuda-

bienei, režisieri ir aktorei. G. Breichmanienės nuopelnai, kad ji jau 40 metų vadovauja šokių grupei „Gyvatarui“ ir dalyvauja visuomet Šokių šventėse. Žymenį įteikė per Vasario 16 minėjimą Hamiltone Kultūros komisijos pirm. R. Lukoševičiūtė-Kurienė, pasakydama žodį ir apibūdindama G. Breichmanienės darbus.

— **A. a. Bronius Ceika**, 70 metų amžiaus, mirė vasario 23 d. Delhi ir palaidotas to miesto kapinėse, dalyvaujant miniai žmonių.

— **A. a. P. E. Urbelenė**, 84 metų amžiaus, Delhi gyventoja, mirė vasario 22 d. Palaidota Dover kapinėse. Ji testamentu paliko savo turta palaidojimui, Šv. Kazimiero parapijai ir Lietuvių fondui.

LIETUVIŲ PENSININKŲ METINIS SUSIRINKIMAS

Balandžio 6 d. 1 val. p.p. Šaulių salėje įvyko Chicagoje gyvenančių lietuvių pensininkų metinis narių susirinkimas iš-klausyti valdybos ir revizijos komisijos veiklos pranešimų, aptarti einamuosius reikalus ir savo tarpe pabendrauti. Atvyko apie 175 nariai. Pirm. St. Vanagūnas, pasveikinus gausiai susirinkusius narius, perskaitė šiam susirinkimui paruoštą darbotvarkę, o sąjungos valdybos sekr. A. Zaura perskaitė išsamiai ir sklandžiai jo parašytą praejusio susirinkimo protokolą, kuris priimtas be jokių pakeitimų bei papildymų.

Atsistojimu, susikaupimu ir tylos minute pagerbti savo žemiškąją kelionę šiais metais baigę ir nebegrižtamai amžinybėn iškeliavę mūsų sąjungos nariai: Teofilija Čepulionis, Marta Daraška, Stasys Kužmarskis ir Petras Norkaitis. O dangaus Valdovo pašaukti į jo amžinuosius sodus 1988 m. iškeliavo: Ona Radauskienė-Marcinkienė, Leonas Pabrėža, Stasys Dagys, Jonas Aninkevičius, Elena Tamošūnienė, Kazė Jameikienė, Petras Morkaitis, Juzė Stulgienė, Akvilė Malėtienė, Julija Sinkevičiūtė, Stasys Aukštuolis, Jonas Palilūnas, Juozas Petrauskas ir Vincas Vasiliauskas.

Priimti ir plojimai patvirtinti naujai į mūsų tarpą įstoje nariai: Elena Pajeda, Aleksas Šimkus, Robertas Mingėla, Antanas Gustaf, Jonas Kernagis, Elizabeth Sosevich ir Bruno Matelis. 1988 m. mūsų eiles dar

buvo papildė: Jonas Dekeris, Kazė ir Večišlovas Brazai, Malvina ir Petras Zdanavičiai, Povilas Buikis, Jadvyga Tamaševičienė, Elena Šniokaitė, Stasys Čarneckis ir Jonas Kvietkauskas.

Pirm. St. Vanagūnas trumpai apžvelgė valdybos veiklą, pa-informavo apie įvykusius susirinkimus, valdybos posėdžius, minėjimus. Priminė, kad pagal mūsų veikiančius nuostatus mirusiųjų narių šeimoms ar nurodytoms organizacijoms su užuojauta įteikiama 25 dol. auka. Sergantį narį aplankius namuose ar ligoninėje su linkėjimais įteikiama ir vokelis su 15 dolerių, bet apie ligą valdyba turi būti informuojama nedelsiant. Nutarta birželio pradžioje suruošti pobūvį su šilta vakariene. Pareikštas pageidavimas suruošti išvykų.

Sąjungos „finansų ministeris“ J. Blažys perskaitė 1988 m. piniginius apyvartos apyskaitą. Metų bėgyje pajamų gauta 1,630 dol. Tai narių mokesčiai, nuosimčiai už banke laikomas santaupas ir pelnas iš laimėjimų pravedimų. Paaukota lietuviškoms organizacijoms ir lietuviškoms radijo valandėms 380 dol., mirusiųjų narių šeimoms 150 dol. ir sergantiems nariams 243 dol.

Revizijos komisijos aktą iš 1989 m. kovo 31 d. perskaitė Juozas Tamulis. Konstatavo, kad pateisinamieji dokumentai išd. J. Blažio patvirtinti jo parašu, laikomi tvarkingai sugrupuoti ir atitinka kasos knygų įrašus. Visi pranešimai susirinkusiųjų narių patvirtinti plojimais.

Paskutinius įvykius ok. Lietuvoje nušviesti valdybos buvo pakviestas iš Lietuvos 1981m. pabėgęs ekologas dr. Kazys Eringis. Jis savo paskaitoje priminė tą gyvenimą, apie kurį rašė LKB kronika, Kalantos susidėginimą, Kaune Maironio jau viešą minėjimą, smulkiau panagrinėdamas 1988 m. įvykius: Lietuvos persivarkimo sąjūdžio veiklą, berzelio mėn. trėmimų viešus minėjimus, Molotovo-Ribbentropo pakto ir slapto protokolo viešus minėjimus. Palietė ir 1989 m. kovo mėn. Sov. Sąjungoje ir Lietuvoje įvykusius rinkimus. Paskaitė citatų ir ištraukų iš ok. Lietuvos spaudos. Pirm. St. Vanagūnas prelegentui nuosirdžiai padėkojo, o susirinkusieji padėką pareiškė aplopdimentais. tais.

Malonių ir darbščių šeiminių visi buvo pavaišinti sumuštiniais, kavute ir pyragaičiais.

L. K.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

Apolonia Steponavičienė, atlikusi Jaunimo centre liaudies dainų reitalį. Nuotr. J. Tamalaicio